Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat פּרייז 20 גראָשען

היינט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

אומפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 155 (1150)	Łódź, Środa 6 Lipca 1927	פינפטער יאָהרגאַנג	לאָדז, מיטוואָך ו' תמוז תרפ"ז.	Nr. 155 1150

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

געזעץ-פּראָיעקט װעגען זעלבסט־פערוואלטונגען

וויל בּעָ'עוֹלה'ן די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען. — רעדע פון דעפּ. אינזלער אין סיים

ווארשא, 5. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט איז פאָרגעקומען א זיצונג פון מעגיאָרען־קאָנווענט ביים סיים. ס'איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז די סיים־זיצונגען זאָלען פאָרקומען מיטוואָך און דאָנערשטאָג צו 7 שעה. פרייטאָג און שבת זאָלען די זיצונגען נישט פאָרקומען צוליב'ן קאָנגרעס פון „פּיאַסט". די יודישע און ווייסרוסישע דעפּוטאַטען האָבען פאַרלאַנגט, אַז פאַר זייערע פראַקציעס זאָל בעשטימט ווערען מעהר צייט ביי די דעבאַטען, ווייל זיי האָבען אין די קאָמיסיעס נישט אַנטייל־גענומען בעת די דעבאַטען.

אין נאָמען פון די פּ.פּ.ס. האָט דעפּ. ניעדזיאַלאָווסקי ערקלערט, אַז זיי רעזיגנירען פון דער צייט, וואָס קומט זיי. די יודען האָבען מספּים געווען אויסצונוצען די צייט. די ווייסרוסען האָבען זיך פון דעם אָפּגעזאָגט.

ווארשא, 5 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים - קאָרעספּאָנדענט) אויף דער היינטיגער זיצונג פון סיים האָט דער סיים - מאַרשאַלעק מיטגעטיילט וועגען דעם, אַז ס'זענען אַריינגעטראָגען געוואָרען 66 דעקרעטען מצד דער רעגירונג, נאָכדעם האָבען די דעפּ. יאַוואָראָווסקי און קאָזלאָווסקי רעפערירט דאָס געזעץ וועגען די זעלבסט - פערוואלטונגען.

מיט א לענגערער רעדע איז אַרויסגעטראָטען דעפּ. אינזלער. ער ווייזט אָן, אַז דער איצטיגער פּראָיעקט איז ערגער ווי אַלע פריהערדיגע פון שי־קאָרסקי'ס צייטען א. אַ. דאָס געזעץ מאַכט אוממעגליך פאַר די יודען צו זי־כערען זיך זייערע רעכט אין די שטעט און שטעטלעך. די פּראָיעקט־געבער זע־נען 5 מינוט פאַר 12 געוואָרען אַקטיוו און דוקא אויפ'ן געביט פון בעגרענצען די רעכט און בעָ'עולה'ן די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען.

דעפּ. וואָיטשוק (קאָמוניסט) ערקלערט, אַז ס'האָבען זיך פעראייניגט די רעכטע און די לינקע, כדי צו בעָ'עולה'ן די ווייס־רוסען און די אוקראַיִנער, מ'פאָדערט לויט דער נייער אָרדינאַנציע פון די קאַנדידאַטען דאָס קענען פּויליש, וואָס איז אויגנזעצליך און אַ'עולה.

די רעגירונג, זאָגט דעפּ. הארטגלאַס, האָט געמאַכט א ז'עסט, בעשטימענדיג דעם דעפּ. הויזנער אַלס קאָנסול אין חיפה, אָבער גלייכער וואָלט געווען, ווען זי וואָלט 10 יודען צוגעלאָזט אַלס אַרבייטער אויף די באַהנען. דאָס וואָלט געווען פאַר אונז א גרעסערע דערגריי־כונג.

די רעדע פון דעפּ. הארטגלאַס איז אויסגעהאַלטען געוואָרען אין א שאַרפען טאָן סיי לגבי דער רעגירונג, סיי לגבי דער אָפּאָזיציאָנעלער יודישער קלאַ.

דעפּ. גרינבוים דערצעהלט, אַז ווען ר'איז געפאָהרען קיין אַמעריקא אויפ'ן יודישען קאָנגרעס, האָט איהם אויפ'ן וועג לעאָ מאָצקין געבעטען ער זאָל זעהן ווירקען, אַז די אַמעריקאַנער יודען זאָלען זיך בעטייליגען אין'ם אַל־וועלטליכען יודישען קאָנגרעס. גרינ־בוים האָט וועגען דעם גערעדט מיט'ן ראַבינער סטיפען ווייז, וועלכער האָט צוגעזאָגט די זאַך צו אונטערשטיצען וועגען דעם האָט זיך דערוואוסט לואי מאַרשאַל, וועלכער האָט אונטערגענומען א קאַמפּאַניע געגען בעטייליגען זיך אין קאָנגרעס. מיט דעם צוועק האָט מאַר־שאַל אינספּירירט די יט"א. גרינבוים טרעט שאַרף אַרויס געגען מאַרשאַל'ן, און לענט פאָר, אַז אַלע דעפּוטאַטען פון פּוילען זאָלען זיך בעטייליגען אין'ם קאָנגרעס וועגען שיצען די רעכט פון די יודען, וואָס וועט פאָרקומען דעם 16־טען אויגוסט אין גענף. די דעפּו־טאַטען וועלען די טעג בעקומען איינ־לאַדונגען צו דעם קאָנגרעס.

אַרום 11 אינאַווענד האָבען זיך ווי־דער אָנגעהויבען די בעראַטונגען פון די פראַקציעס.

אַרום 12 אַ זייגער ביינאַכט איז מען צוגעטראָטען צו לייענען די רעזאָלוציעס. עס זענען אָנגענומען געוואָרען רעזאָ־לוציעס וועגען דער פּאָליטישער לאַגע, וועגען קרן־קימת, וועגען בילדונג און ערציהונג וועגען די פאָדערונגען צו ענגלאַנד א. א. וו.

אין דערזעלבער צייט האָבען נישט אויפגעהערט די בעראַטונגען און אונ־טערהאַנדלונגען וועגען צוזאַמענשטעל פון א געמיינזאַמען צענטראַל־קאָמיטעט. די אונטערהאַנדלונגען האָבען זיך פאַר־צויגען ביז שפּעט אינדערנאַכט.

נאָך לאַנגע און מאַטערנדע אונטער־האַנדלונגען, וועלכע האָבען געדויערט ביז'ן גרויען טאָג אַריין, איז מען גע־קומען צו א הסכם, לויט וועלכען אין צענטראַל־קאָמיטעט דאַרפען אַריינגעהן 11 פאַרשטעהער פון „עת לבנות" און 9—פון על המשמר.

ווען מיר שליסען דעם נומער דויערט נאָך די זיצונג.

—א

8 טער ציוניסטישער לאַנד-צוזאַמענפאָהר

שאַרפע רעדע פון דעפּ. האַרטגלאַס געגען דער פּאָליטיק פון דער רעגירונג און געגען אָפּאָרטוניזם פון יוד. קאָלאָ - צענטראַל-קאָמיטעט פון 11 „עת לבנות" און 9 „על המשמר".

ווארשא, 5 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער היינטיגער טאָג פון צוזאַמענפאָהר איז אַדורך אין אונאויפהערליכע בעראַטונגען פון די פראַקציעס, וועגען געפינען א מאָדוס פון געמיינזאַמער צוזאַמענאַרבייט. די פּערמאַנענץ־קאָמיסיע האָט אָנגענומען א בעשלוס אין דער ריכטונג. עס ווערט בעפּלאַנט צו שאַפען אַזאַ מין „פאַך־קאַ־בינעט" פון ביידע פראַקציעס — „עת לבנות" און „על המשמר". „על המשמר" פאַרלאַנגט, אַז די ערטער אין צ.ק. זאָ־לען זיין איינגעטיילט גלייך אויף גלייך און אַז גרינבוים זאָל געשטעלט ווערען אין שפּיץ פון דער אָרגאַניזאַציע אין פּוילען. זיי לענען אויך פאָר, אַז די וואַהלען פון א פּרעזידענט פון דער אָר־גאַניזאַציע זאָלען זיין גאָמענטליכע, און עס זאָל פאָרקומען א וואַהל צווישען גרינבוים'ען און לעווינט'ען. „עת לבנות" וויל אָבער אויף אַזאַ קאָמבינאַציע נישט איינגעהן.

*

די פּאַרטיימאַן־זיצונג האָט זיך גע־עפענט מיט א רעפעראַט פון רעד. העפטמאַן וועגען קולטור־ און ערצי־הונגס־וועזען. דער רעפערענט האָט אָנ־געוויזען, אַז די אָרגאַניזאַציע האָט דעם דאָזיגען געביט איינגאַנצען פערנאַכלע־סיגט, מ'האָט פערגעסען אָן דער ערצי־הונג פון דער יוגענד. די עקזעקוטיווע אין לאַנדאָן האָט קיין שום רעסאָרט נישט פאַר קולטור־ענינים. עס דאַרף, מיינט דער רעדנער, געשאַפען ווערען אַן'אַלוועלטליכער האַנד פאַר קולטור־צוועקען.

דעל. ראָזענבערג (ראָוונאָ) בעריהרט די פראַגע פון די תרבות־שולען. ער לענט פאָר אויפצופאָדערן אַלע ציוניסטען זיי זאָלען שיקען זייערע קינדער אין די דאָזיגע שולען.

דעפּ. גרינבוים רעדט וועגען דער בעציהונג פון דער רעגירונג צו די העברעאישע שולען. די שולען וואָלטען בעקומען רעכט נאָר ס'זענען נישטאָ קיין וויזיטאַטאָרען. דזשאָינט האָט געהאַט אַסיגנירט 2500 דאָלאַר אויף די תרבות־שולען, מ'דאַרף פאָדערן אַ גרעסערע סומע.

דאַן איז ערקלערט געוואָרען א הפסקה בעת וועלכער ס'זענען פאָרגעקומען בע־ראַטונגען און אונטערהאַנדלונגען.

נאָך דער הפסקה האָט ד"ר גאָטליב רעפערירט וועגען די קהלות און דעפּ. האַרטגלאַס וועגען דער פּאָליטי־שער לאַגע. דעפּ. האַרטגלאַס קרי־טיקירט די יודישע קאָלאָ, דאָרט זיצען אָפּאָרטוניסטען, וואָס זענען גאָרנישט פעהיג אויפצוטון. ער לענט פאָר, דער צוזאַמענפאָהר זאָל אויפפאָדערן די ציו־ניסטען־דעפּוטאַטען, זיי זאָלען אַרויס־טרעטען פון קאָלאָ.

די רעגירונג, זאָגט דעפּ. האַרטגלאַס האָט לכתחילה געהאַט מוט צו אָנער־קענען, אַז יודען מוזען בעקומען גלייכע רעכט מיט אַלע אַנדערע בירגער פון לאַנד. פּראָפ. בּאַרטעל האָט געגע־בען זיין בעקאַנטע ערקלערונג פון דער סיים־טריבונע, אָבער דערנאָך האָט זיך די שטימונג געביטען און איצט בעמערקט זיך א צופּלאָנטערקייט און אונ־ענטשיידענקייט אין דער בעציהונג צו די יודען.

מוראַ'דיגער שטורעם איבער אָדעס

פיל מענשליכע קרבנות.

מאָסקווע, 5. (ספּעציעל צום „נייעם פאָלקסבלאַט") דער 3. יולי איז אין אָדעסער געגענד פאָרגעקומען א שטאַרקער הוראַגאַן. ס'זענען איבערגעקעהרט געוואָרען פיל שיפלעך, 20 פערזאָן זענען דערטרונקען געוואָרען. פּע־טערזאָנען, וואָס האָבען זיך געפונען היינטער דער שטאָט, האָבען געוואָלט אַריינשפּרינגען אין די טראַמוואַיען, וואָס זענען געגאַנגען צו דער שטאָט. אַ טראַמוואַי וואָגאָן האָט זיך איבערגעדרעהט, 6 מענשען זענען דער'הרג'עט געוואָרען, 10 שווער פערוואונדעט, 33—לייכט.

דענקמאַל פאַר בערעק יאָסעלעוויטש

פּראָטעקטאָראַט פון מאַרשאַל פּילסודסקי.

ווארשא, 5. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) מאַרשאַל פּילסודסקי האָט איבערגענומען דעם פּראָטעקטאָראַט איבער'ן בוי פון א דענקמאַל לכבוד דעם יודישען העלד בערעק יאָסעלעוויטש אין צהרען־קאָמיטעט געהען אַריין: בילדונגס-מין. דאָבּרוצקי, וויצע־מאַרשאַלעק פון סענאַט חאָושניצקי, דעפּ. האַרטגלאַס און דער לובליניער וואָיעוואָדע רעמישעווסקי. דער דענקמאָל וועט געשטעלט ווערען נעבן קאָצק, וואו יאָסעלעוויטש איז געפאַלען קעמפענדיג פאַר דער פרייהייט פון פּוילען.

היינט! אונאָבּרופליך לעצטער טאָג! היינט!

די לעצטע 2 אָבשידס-פאָרשטעלונגען!

4 א זייגער נאָכמיטאָג און 8 א זייגער אין אָוונט.

דאָס בעזוכען די מענאַושעריע קומט פאַר פון 9 אַ זייגער אינדערפריה ביז 2 אַ זייגער ביינאַג.

CYRK

K. KLUDSKY

מיר. סוחרים פון דער האַלע, זגערזשע דריקען אויס אונזער הערצליכען דאַנק דעם ווי־ פּרעזעס פון קליינהענדלער - פעראיין, אַגראָדאַווא

ה' גרשון וואָלמאַן

פאַר זיין בעפרייען אונז פון דער גרויסער סומע דירה־געלד, מיר זענען געווען געצוואונגען צו צאָהלען, ביי וואָס ער אָנגעווענ־עט אויסערגעוועהנליכע מיה. מיר ווינשען איהם פאָלג אין זיין חשובער אַרבעט.

די האַלע-שטענדער פון זגערזשע

Dr. med.

A. MAZUR

נאַרוטאָוויטש(דזעלנאַ)44

אויערען און האַלז קראַנקהייטען שטימע און שפּראַך־פעהלערען (שטאַמלען א.אַז.וו.) נעמט אָן פון 12 — 2 און פון 6³⁰ — 8 אָוו.

א פאָהרט געזונד

און אַ גליקליכע רייזע ווינש איך דיר מיין ליבע שוועגערין

צביה'לע

ווי אויך דיינע ליבע קינדער צו אייער אָפּפאָהרען קיין אַמעריקאַ.

מ. ל. רייך.

מזל-טוב!

צו דיין חתונה מיין טייערע שוועגערין

עטקע מיט ה' בּורשטין

וועלכע קומט פאָר היינט אין וואַר־שאַ, שיק איך אייך פון דערווייטענס מיינע הערציגע ברכות.

לאָדז, ו' תמוז. מ. ל. רייך.

קאנפערענץ צווישען מין. זאלעסקי און פאטעק

דער אינצידענט צווישען פוילען און די סאוויעטען צוליב דער ערמארדונג פון וואיקאוו'ן וועט ערלעדיגט ווערען פרידליך.

ווארשא, 5 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער פוילישער אמבאסאדאר אין מאסקווע פאטעק האט היינט קאנפערירט מיט'ן אויסערן-מיניסטער זאלעסקי, נאכדעם איז ער געגאנגען אין שלאס. ווי איינער מיטארבייטער דערוויסט זיך, איז די שטימונג אין די מאסגעבענדע ספערען צו ליקווידירען דעם גאנצען צניין אויף א פרידליכען אופן די תשובה אויף דער סאוויעטישער נאטע וועט אויסגעארבייט ווערען אין א מילדען טאן.

ווארשא. 5 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער ציימווייליגער שטעל-פערטרעטער פון רוסישען געזאנדטען אין ווארשא ה' אוליאנאוו איז היינט געווען ביים אויסערן-מיניסטער זאלעסקי און האט פערלאנגט, אז ס'זאל איהם איבערגעגעבען ווערען א קאפיע פון דער אויספא-שונג אינם צניין קאווערדא.

דער אויסערן מיניסטער האט צוגעזאגט איהם די דאקומענטען צוצושטעלען.

אפגעווארפען

פערבאט פון יודישער שחיטה.

אסלא, 5. (יט"א, טעלעגראפיש). אויף דער זיצונג פון נארוועגישען פארלאמענט איז בעהאנדעלט געווארען דער נייער געזעץ וועגען שחיטה.

צווישען אנד. האט לוי'ן פראיעקט געזאלט פערבאטען ווערען, די יודישע שחיטה.

דער פראיעקט איז אפגעווארפען געווארען.

פלענום פון צ. כ. פון דער רוס. קאמ. פארטיי

וועט פארקומען אין מיטען יולי.

בערלין, 5 (ספעצ. טעל.) פון מאסקווע טיילט מען מיט, אז דאס פאליט-ביוראָ האט אפגעווארפען טראצקי'ס פארשלאג דרינגענד צוזאמענצורופען דעם צוזאמענג אהר פון דער קאמפארטיי.

דאס פאליטביוראָ האט בעשלאסען צונויפצורופען אויפ'ן 14-טען יולי א דריי-טאגיגען צוזאמענפאהר פון צ. ק. פון דער פארטיי. אויף דעם דאזיגען צוזאמענפאהר וועט די רעגירונג אפגעבען א גענויען דין-וחשבון וועגען דער אויסערן-און אינערן-פאליטיק פון ס.ס.ס.ר. אויפ'ן פלענום וועלען זיך בעטייליגען: ריקאוו, סטאלין, קאלינין, וואראשילאוו און דער פארזיצער פון ג.פ.או. מענושינסקי. סטאלין וועט ארויסטרעטען מיט א רייה פארשלאגען וועגען קאמף מיט דער אפאזיציע. עס איז אויך מעגליך, אז טראצקי און זינאוויעוו וועלען נישט צוגעלאזען ווערען צו די זיצונגען.

קאשען און סעמאר וועלען זיך צושטעלען פרייוויליג.

בערלין, 5 (ספ. טעל.) דער פאריזער „זשורנאל" טיילט מיט, אז דער קאמוניסטישער דעפוטאט קאשען, וועלכער איז, ווי בעקאנט, פער'משפט געווארען פון געריכט צו תפיסה האט ערקלערט אין א שמועס, אז ער וועט צוזאמען מיט סעמאר'ן זיך פרייוויליג מעלדען אין דער תפיסה.

סטאטוט פון די יודישע קהלות אין א"י.

ירושלים, 5 (יט"א, טעלעגראפיש) דא איז דערהאלטען געווארען דער סטאטוט פון די יודישע קהלות פאר א"י, וואס איז בעשטעטיגט געווארען דורך דער ענגלישער רעגירונג.

דער סטאטוט זעהט פאר, אז אין פאל פון קאנפליקטען צווישען ועד-לאומי אין דער רבנים הראשית וועגען בודזשעט-ענינים וועט די דעציזיע איבערגעהען צו דער „יודישער אגענץ".

הונגער-שטרייק אין עכו'ער טורמע.

ירושלים, 5 (יט"א, טעלעגראפיש) 31 קאמוניסטען, וועלכע זענען ארעסטירט געווארען בעת א דעמאנסטראציע אין חיפה און געפינען זיך אין דער טורמע אין עכו, האבען היינט ערקלערט א הונגער-שטרייק.

תיקון טעות

אין נעכטיגען בעריכט וועגען די וואהלען פון א שטאדט-פרעזידענט אין ווארשא איז אריינגעפאלען א טעות אין נאמען פון ניי-געוועהלטען פרעזידענט: ער הייסט נישט סלאנימסקי, נאר סלאמינסקי.

ווייטערדיגע רעזולטאטען פון די וואהלען צו די שטאט-ראטען.

אפאטשנא.

אגודה – 4 מאנד.; ציוניסטען–2 מאנד.; רעכטע פועלי ציון – 1 מאנד.; לינקע פועלי ציון – 1 מאנד.; פ.פ.ס. פילסודשיקעס און כ. ד. – 16 מאנד.

טורעק.

אין די וואהלען האבען זיך בעטייליגט 88 פראצ. פון די וואהל-בערעכ-טיגטע. די אגודה האט בעקומען 2 מאנדאטען; מזרחי – 1 מאנד.; ציוניסטען – 0 מאנד.; יודישע אונפארטייאישע האנדווערקער 1 מאנד; יודישע סוחרים – 1 מאנד.; דייטשע בירגערליכע – 1 מאנד.; פ.פ.ס.–8 מאנד.; בלאק פון הויז-ווירטען און אגראריער–4 מאנד; נ. ד.–5 מאנד.; און אונפארטייאישע פאלאקען – 1 מאנד.

ענדערונג פון דער וואהל-ארדינאציע

דעבאטע איבער'ן פראיעקט פון דעפ. פאפיעל.

ווארשא. 5 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט איז פארגעקומען א זיצונג פון דער קאנסטיטוציע-קאמיסיע ביים סיים צו בעהאנדלען דעם קאמפראמיס-פראיעקט פון דעפ. פאפיעל וועגען ענדערען די וואהל-ארדינאציע צום סיים.

דעפ. כרוצקי איז ארויסגעטראטען געגען פערקלענערען די צאהל מאנדאטען און פערלאנגט, אז זייער צאהל זאל אין מזרח גאליציען פערגרעסערט ווערען.

דעפ. ליבערמאן האט ערקלעהרט, אז ערשט אויף דער צווייטער זיצונג וועט ער נעהמען שטעלונג צו דער פראגע, ווייל ער האט נאך נישט קיין אינסטרוקציעס פון זיין פארטיי.

דעפ. שרייבער (יוד. קאלא) איז געגען פערקלענערען די צאהל מאנדאטען און פאר שאפען פערבינדונגס-ליסטעס. ער איז אויך פאר דעם, אז פון די מלוכה-ליסטעס זאלען קענען גענוסען די וואס בעקומען מאנדאטען אין 3 וואהל-קרייזען.

די דעפ. קיערניק, דובאנאוויטש און ברילא האלטען, אז דער קאמפראמיס פון דעפ. פאפיעל איז נישט בעפרידיגענד.

דעפ. שרייבער האט אנגעוויזען, אז אין אזא פאל איז דאך איבריג די גאנצע פערהאנדלונג אין דער סובקאמיסיע. ס'איז אבער בעשלאסען געווארען דורכצופיהרען אנ'אפשטימונג, וועלכע וועט פארקומען מארגען.

נייער אראבישער עקזעקוטיוו

וועט זיין געגען אימיגראציע.

ירושלים, 5 (י.ט.א. טעלעגראפיש) נאך דער פערשטענדיגונג, וועלכע איז דערגרייכט געווארען צווישען די צוויי אראבישע פאמיליעס פון די הוסייניטען און נאשאשיבי איז אקטועל געווארען די פראגע וועגען דעם 7 אראבישען קאנגרעס. ער וועט פארקומען וואהרשיינליך אין אויגוסט. אויף דעם קאנגרעס וועט געוועהלט ווערען א נייער אראבישער עקזעקוטיוו, וועלכער וועט שטרעבען צו א מיטארבייט מיט דער א"י רעגירונג און וועט זיין געגען דער יודישער איינוואנדערונג. דער נייער אראבישער עקזעקוטיוו וועט ארויסשטעלען די פאדערונג, אז אראביש זאל אנערקענט ווערען אלס אנ'אפיציעלע שפראך.

צום כאמת געגען האנדעל מיט פרויען!

רעזאלוציעס פון יודישען צוזאמענפאהר צו בעקעמפען דעם פרויען-האנדעל.

לאנדאן, 5 (ספ. טעל.) אויף דער קאנפערענץ קעגען יודישען פרויען-האנדעל זענען אנגענומען געווארען מעהרערע רעזאלוציעס, פון וועלכע מיר ברענגען דא די וויכטיגסטע:

„עס איז ווינשענסווערט, אז יודישע שוץ-געזעלשאפטען זאלען געשאפען ווערען אין די לענדער, וואו זיי געפינען זיך ביז איצט נישט. אז אלע צענטראל-קאמיטעטען פון יעדען לאנד זאלען זיין אין דירעקטער פערבינדונג מיט דער צענטראל-ביורא פאר דער זאמלונג פון אינפארמאציעס און סטאטיסטיק, און מען זאל זעהן, אז דאס זאל צוטיילט ווערען ביי די פערשידענע קאמיטעטען אין יעדען לאנד.

2) „אגענטען זאלען בעשטימט ווערען אין אלע האפענס און סטאציעס, אויף צו שיצען און העלפען מיידלעך, וועלכע מאכען א ווייטע רייזע. מען זאל זעהען אויסגעפינען יעדען שפור פון א וויסען שקלאפען-הענדלער, וואו נאר ער קען זיך ארייגרייסען, די קאסטען פון די אגענטען זאלען דעקען די פערשידענע צענטראלע קאמיטעטען, וועלכע עס וועלען געשאפען ווערען אין די פערשידענע לענדער".

3) „ווי דער הגדל מיט פרויען און קינדער ווערט אלץ פערברייטערט צוליב די פרנסות וואס מען האט פון איהם, און אז דער ריוח קומט פון אומבערעכענטע, שלעכט-אינפארמירטע יונגע לייט, דעריבער רעקאמאנדירט די קאנפערענץ:

„צו שילדערן די דערוואקסענע יונגע לייט ווי שרעקליך עס מוזען ליידען נאכהער די פרויען און מיידלעך, וועלכע פאלען אריין אין נעץ פון זיינער דורך זייער לייכטזין.

„אלע רעליגיעז-פרעדיגער און לעהרער זאלען געבעטען ווערען, אז זיי זאלען אויפפאדערן די עלטערן צו אויפקלערען זייערע זוהן ווי שרעקליך די געשלעכטליכע זינד איז, און, אז זיי זאלען פיהלען ווי גרויס עס איז די פעראנטווארטליכקייט וואס זיי נעהמען אויף זיך.

„מען זאל פון צייט צו צייט צונויפקלויבען פאסיגע ליטעראטור, וואס זאל ווירקען אויף דעם יודישען דור צו דערווייטערן זיך פון שלעכטס".

עס זענען אנגענומען געווארען נאך אנדערע וויכטיגע רעזאלוציעס.

מיט דעם האט זיך די וויכטיגע קאנפערענץ געענדיגט.

די באלפור-דעקלאראציע ווערט אפגעהיט

ערקלערונג פון ענגלאנד אין דער מאנדאטען-קאמיסיע.

נעגף, 5 (יט"א טעלעגראפיש) די מאנדאטען-קאמיסיע האט פערענדיגט דעם ענגלישען בעריכט פון א"י. דער פארשטעהער פון דער ענגלישער רעגירונג האט ערקלערט, אז די ענגלישע רעגירונג האט זיך געריכטעט אין איהר א"י-פאליטיק לויט די פרינציפען פון דער באלפור-דעקלאראציע, וועלכע זעהט פאר דאס שאפען פון א נאציאנאלער היים פאר יודען אפהיטענדיג דערביי די ציווילע און רעליגיעזע רעכט פון דער איבעריגער בעפעלקערונג.

די אראבישע בעפעלקערונג ווייזט לעצטענס ארויס א נייגונג צו א פריידליכער צוזאמענארבייט מיט דער רעגירונג. די יודיש-אראבישע בעציהונגען האבען זיך פאר דער לעצטער צייט פערבעסערט.

די מאנדאטען-קאמיסיע האט דערהאלטען פעטיציעס פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע און פון דער אגודה. די פעטיציע פון דער אגודה איז נישט בעטראכט געווארען, ווייל ס'איז נאך נישט בעוואוסט געווען דער אינהאלט פון דעם נייעם סטאטוט פאר די רעליגיעזע קהלות אין א"י.

יירעקטאר פון יוד. קאמער-טעאטער אין ריגע.

ריגא, 5 (י. ט. א. טעלעגראפיש) הער איז אנגעקומען דער דירעקטאר ין יודישען קאמערן-טעאטער אין מאסוא גראנאווסקי אין בעגלייטונג פון איינינגע זיינע ארטיסטען, זיין רייזע שטעהט אין צוזאמענהאנג מיט ארטיסטישע ענינים.

LEKARZ-DENTYSTA צאהן-ארצט
St. GELBERG
זאכאדניא 15, טעל. 31-08
אמלט גאנץ פערנאכלעסיגטע ציינער אין מאגענ-קראנקהייטען. צאהן-ציהונג אהן שמערצען, היילט מיט רענטגען-בעשטראהלונג, ספעציעלער לאבאראטאריום פון קינסטליכע ציין. נעהמט אן פון 9—12 און פון 3—7 א זייגער אווענד. בילליגע פרייזען. 1481

ראנטיסט און צאהנטעכניס
י. ביטענסקי
5 קאנסטאנטינער 5
נעהמט אן אלע טאג פון 9 פריה ביז 8 אווענד. פרייזען בילליג! בעצאהלונג אין ראטעס

אדערט איבעראל
נאר פאטענטירטע
פעלד-בעטען
פראדוצירט מיט דער פאבריקס-מארקע
PALMA-PATENT
פאר וועלכע מיר גאראנטירען.
אויך שפעציעלע אין א פארשיידענע אויספיהרונג: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, סטאליקעס, קינדער-וועגעלעך, שטאפען און גרעסטע אויסוואהל.
בילליגסטע פרייזען: רעאלעסטע בעהאנדלונג! בילליגסטע פרייזען!
לאדז, פולנאצנא 24.

Czopki Hemorojdalne Gąseckiego
(מזמ'ן העהנדעל) בעזייטיגען וועהטאג, ברענונג, בייסענס, פערקלענערן געשווירען.
עס פערקויפען די אפטייקען. 1496

לאדז.
6. יולי. 1927.

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז.
6. יולי. 1927.

וואס צופיל?

א „גוטע" עצה פון זאמע.

די לאנדאנער „טיימס" איז געקומען מיט א קלוגער עצה צו די נאציאנאלע מינדערהייטן, אז „זיי זאלן נישט ארויסשטעלן קיין צו-גרויסע פאדערונגען צו זייערע רעגירונגען, ווייל דערמיט שאדן זיי נאר זייערע אייגענע אינטערעסן".

די „טיימס" איז געקומען צו דעם קלוגן איינזעהן, נאכדעם ווי ס'זענען באקאנט געווארן די תביעות, וואס די פארשטעהער פון די מינאריטעטן האבן ארויסגעשטעלט ביי דער קאנפערענץ פונ'ם „פערבאנד פון פעלקער-ליגע געזעלשאפטן", וואס איז פארגעקומען אין בערלין.

זענען מיר אויך אביסעל באקאנט מיט די אלגעמיינע פאדערונגען פון די מינאריטעטן. די דאזיגע פאדערונגען ווי ברייט זיי זאלן אויך אויסזעהן, נעמען זיך אויס מיט'ן באגריף: „קולטור - אויטאנאמיע". פשוט'ער: מיט „זעלבסטשטענדיגקייט אויפ'ן געביט פון דער נאציאנאלער קולטור". אביסעל ווייטער: זעלבסטפערוואלטונג אין אינערליכן געמיינדע-לעבען, ווי רעליגיע, צדקה, א. אז. וו. וואס איז דא צופיל? וואס וואלטען די מינאריטעטן געקאנט פראפאלזען דערפון? יענע מינאריטעטן, וואס זיצן אויף זייער היסטארישער טעריטאריע, און חלומ'ען וועגן טעריטאריאלער זעלבסטשטענדיגקייט אדער, ריכטיגער: וועגן אויפהערן צו ווערן א מינאריטעט אין רשות פון אנדערע, און ווערן א מאיאריטעט ביי זיך אליין — די דאזיגע מינאריטעטן ברענגען נישט די דאזיגע פאדערונגען זייערע פאר דער פעלקער-ליגע און ממילא אויך נישט פאר'ן פערבאנד פון „פעלקער-ליגע געזעלשאפטן". וועלכע-זשע אנדערע פאדערונגען שטעלן ארויס די מינאריטעטן, וואס זענען צופיל און צו-גרויס אין די אויגען פון דער לאנדאנער „טיימס"?

פערהאן אויך נאך געוויסע פאדערונגען: יודען באקלאגען זיך אויף רומעניש פאגראמען, אויף אונגארישען, רומענישען, ליטווישען א. א. רעסט-רויב, וואס די דאזיגע „ציוויליזירטע" פעלקער באגעהן בנוגע יודען — נו, איז דאס צופיל?

געוויס, נישט פאדערן, נישט פערלאנגען, נישט איינשטעלן זיך פאר רעכט און גערעכטיגקייט — דאס הערען מיר אמט אויך פון אייגענע. פון אלע פאליטישע בית-עולמ'ס ארט הערט מען, ביי יעדער געלעגענהייט, די שטים: „איהר שווייגט!"... „דער אויבערשטער און זיינע נאהענטע וועלען שוין קעמפען פאר אייך. נאר איהר זאלט זיך נישט מישען"—

אלטע, באקאנטע, נאר נישט אנערקענטע ווערטער. די אנערקענונג פון דער פארמעל, וואס דריקט אויס די רעכט פון מינאריטעטן אויף קולטור-אויטאנאמיע — לייקנט אפ יענע ווערטער. די עקזיסטענץ פון „פעלקער-ליגע געזעלשאפטן", וואו עס באטייליגן זיך אויך פארשטעהער פון די מינאריטעטן, באווייזט די אומגילטיגקייט פון די „שווייג"-פרינציפען אין דער פאליטיק. און ווער עס אנערקענט די ערשטע, קאן נישט אנערקענען די לעצטע. וואס-זשע פארט איז דעם לאנדאנער „טיימס" צופיל, וואס קאן קאליע מאכן דאס גאנצע?

געוויס ווארטען מיר נישט אויף קיין ענטפער פון לאנדאן. מיר זענען דאס אויך נישט אויסן מיט די דאזיגע שורות אונזערע. אויסן זענען מיר אבער דערמיט נאך אנ'איבעריג מאל צו אונטערשטרייכען, ווי דער זאטער גלויבט נישט דעם הונגעריגען, אויך אויף דעם פאליטיש - בירגערליכן געביט.. און אויך דא קאן זיך דער הונגעריגער נישט באנוצען מיט די „גוטע עצות" פונ'ם זאטן—ווי קלוג זיי זאלן אויך זיין!

ג. י. ט.

ער איז בכלל א גארנישט...

דער באטקא מאכנא האלט נישט פון קיין שום פראגראמען און פאליטיק.

דער „פאבורג"-קלוב אין פאריז דאס איז א העסליכע אינסטיטוציע.

שטעלט זיך פאר: אין משך פון א פאר שעה פערקויפט אייך דער פלינקער בעל הבית אלע סחורות, וואס אייך קאן זיך נאר פערגלוסטען, א חוץ דעם זאגט ער אייך ת'כף צו, אז אויף דעם געפלאנטען אויספערקויף וועלען זיין נאך בעסערע זאכען. אלעס וואס איהר ווילט האט איהר: קאמוניזם, מאנארכיזם, אנארכיזם, סיפיליס, ליבע פון אלע סארטען — נארמאלע און נישט נארמאלע, יודען-פראגע, מאדע, מוזיק האל, קריטיק פון ראמאנען — און מיט'ן אנפיל פון די בעסטע „אקטיארען": גלחים, ראבינערס, אנארכיסטען, מיניסטארן און פרעזידענטען, ראיאליסטען, קאמוניסטען גלאט „ליבעראלע" מענשען, וואס זענען גרייט צו פערטיידיגען אדער צו פעראורטיילען אין יעדען מאמענט — און מאקע אלע צוזאמען אויף איין מאל זעהט איהר זיי, א פערגעניגען צו קוקען ווי איידעל און פריינדליך זיי קומען זיך צונויף.

און דאס אלץ מיט אזא פענאמענאלער שנעלקייט, מיט וועלכער קיין שום מוזיק-האל, אדער אפילו קינאמאטאגראף קען נישט קאנקורירען.

און עס איז באמת א פערגעניגען צו זעהן דעם „פרעזידענט" ביי דער ארבייט — א זשעני! מען זעהט אזעלכע א סך מאל אויף דער גאס, ספעציאליסטען מיט אנ אויסערגעוועהנליכער פלינקקייט שטויסט ער זיך אריין א מעסער אין מויל, טרינקט אלקאהאל און צינדט דאס אן, שלינגט אויפ'ן קאפ און אויפ'ן בויך, און דערביי דערצעהלט ער זעהר ספיריטועלע וויצען און ווערטלעך.

מיט מעהר „אינטעליגענטישקייט" איז דאס דער „פאבורג" און זיין בעל-הבית פאלרעס.

און איצט וועגען דעם לעצטען אווענד די יודען פראגע איז נאך אלץ אין דער מאדע אין פראנקרייך; אומגעלומפערטע אנעקדאטען און באנאלע ראמאנען מאכען אן דעם ליטערארישען מארק פון די לעצטע יאהרען. א חוץ איינציגע ווערק, באזונדערס איבערזעצונגען, האט די גאנצע „שאפונג" קיין שום ליטערארישן ווערט נישט.

נאר די יודען-פראגע איז געווארען א גוט שטיקעל סחורה און אזא פעהיגער סוחר, ווי דער בעל-הבית פון „פאבורג"-געשעפטעל ווייסט ווי אזוי מיט דער דאזיגער סחורה צו האנדלען. פארטנערן האט ער גוטע: א רב, א גלח, א ציוניסט, א אסימילאטאר, א פאגראמטשיק — אלץ וואס איהר ווילט באקומט איהר.

דאס מאל האט ער געשלאגען דעם רעקארד, מיט וואס פאר א פאטאס ער האט עס פארגעשטעלט דעם „העלד" — דעם באטקא נעסטאר מאכנא גופא, דער „העלד" דארף נעבעך ווערען ארויסגעשיקט פון פראנקרייך, איך ווייס נישט פאר וועלכע חטאים, און דער פלינקער געשעפטמאכער נעמט אונטער זיין שוץ דעם אומשולדיגען קרבן. און דער „העלד" האלט א דרשה: צי איז דאס אנ'אומבאגרענעצטע נאאיוויטעט אדער אנ'אומבאגרענעצטע חוצפה. דער „באטקא" — אויסערליך שטעלט ער מיט זיך נאר נישט פאר. ער געהערט צו דער קאטעגאריע מענשען פון וועלכע, אויב איהר טרעפט זיי גאהנט אויף דער גאס רוקט איהר זיך אינסטינקטיוו אוועק, אנ'אומבעדייטענדיגע פיגור.

און דאס האט געהערשט איבער מיליאנען לעבעדיגע נפשות! דאס האט געמאכט רעוואלוציעס! דאס האט געוואלט רעטען די ליידענדע מענשען! ארימע אוקראינא!

צי איז דער „באטקא" געווען א אנטיסעמיט? צי האט ער געהאט א באזונדער שנאה צו יודען? איך מיין, אז ניין, און די עדות, וועלכע עס איז מיר אויסגעקומען צו זעהן — פון יעקאטערינאסלאוו — וואס האבען דעם „באטקא" געזעהן ביי זיין העלדישער „רעוואלוציאנערער" ארבייט זאגען אויך דאס זעלבע. און אויך די פראנצויזישע שריפטשטעלערין — די איינציגע, וואס האט לאגיש גערעדט אויף דעם מיטינג — האט ריכטיג אפגעשאצט דעם העלד. זי האט גערעדט אין זעהר איידעלע ווערטער; נאר דער פשוט'ער אינהאלט איז — און דאס איז זיכער דער אמת — אז צווישען די גרויסע ארמייען, וואס האבען געקעמפט צווישען זיך איז געווען גענוג ארט — אוקראינע איז גענוג גרויס — פאר איזאלירטע באנדעס, בראש פון וועלכער האבען זיך געשטעלט פערשידענע באטקאס, קאנדידאטען אויף פאלקס לעהרער, אומפעהיגע אין געוועהנליכען לעבען, נאר וואס שווימען ארויס אין רעוואלוציאנערע מאמענטען און ווערען פיהרער א דאנק זייער געוויסענלאזיגקייט און ווילדע אינסטינקטען. מאכנא געהערט צו זיי. ער איז נישט קיין אנטיסעמיט, ער איז בכלל גאר נישט — ער נויטיגט זיך נישט אין קיין שום פראגראמען, אין קיין שום פאליטיק. ער שטעהט בראש פון באנדעס, וואס דארפען ראבעווען און צוזאמען מיט זיי טוט ער ווידער די מלאכה. יודען, קריסטען — דאס אינטערעסירט איהם זעהר ווייניג. דער עיקר — ראבעווען און הרג'ענען. אויב ביי יודען איז פערהאן מעהר צו ראבעווען — און אזוי איז עס געווען אין די שטעט — ראבעוועט מען און הרג'עט מען מעהר יודען — גאר נישט, חס ושלום, צוליב אנטיסעמיטיזם.

מאכנא איז א פשוט'ער שעף פון באנדיטען נישט ווייניגער נאר נישט מעהר. דאס מענשליכע לעבען האט ביי איהם קיין שום ווערט נישט און מיט איין באוועגונג קען ער רוהיג, אהן קיין פיצעל געוויסען, לאזען אויס'שחט'ען לעבעדיגע נפשות און ת'כף הוליען מיט זיינע באנדעס און אויך פונאנדערטיילען יושר'דיג דאס גערויבטע צווישען זיינע לייט. אין דעם זינען איז דער „העלד" געווען א „דעמאקראט" אפילו א „אנארכיסט".

און אלס אנארכיסט טרעט ער איצט ארויס אין פאריז, און האט אפילו פערטיידיגער, אפילו יודישע פערטיידיגער! איינער פון זיינע מיטארבייטער, אנ'עלטערער מענש, שיינט צו זיין א אינטעליגענטער מאן, האלט א לאנגע פערטיידיגונגס-רעדע. פול מיט דעמאגאגיע און דערצעהלט, אז ביים „שטאב" פון מאכנא איז געווען א „קולטור" (!!) קאמיסיע, אין וועלכער פון פינף פערזאן זענען דריי געווען יודען. נאר דאס איז אבער א קליינער באווייז. פעטליורא האט אפילו געהאט מיניסטארן יודען און דאס האט נישט געשטערט זיינע גענעראלען צו מאכען פאגראמען. נאר א חוץ דעם, ווי געזאגט, איז גאנץ מעגליך, אז מאכנא האט נישט ארגאניזירט ספעציעל יודישע פאגראמען. פאלש איז אבער די באהויפטונג פון זיין צווייטען פערטיידיגער — א יוד — אז מאכנא האט בלויז גע'הרג'עט יודישע „בורזשואן" — זיינע באנדעס האבען געראבעוועט און גע'הרג'עט אהן אונטערשייד — ארימע לייט און מיטעלע און רייכע לייט.

דער יודישער מליץ יושר פון די באנדיטען איז א ענטוזיאסטישער בחור, וואס גיט זיך נישט אפ קיין שום דין-וחשבון פון זיינע רייד. ער באשמוצט, צוזאמען מיט מאכנא, די אידעע פון אנארכיזם, אזוי ווי עס האט זי פערשטאנען דער גאבעלער קראפאטקין. און די יודישע אנארכיסטען פון אמעריקא האבען דאס גוט פערשטאנען און גוט אפגעשאצט דעם העלד, אז דאס האט איינגענומען אויפגערעגט. און דער פיהרער פון די באנדיטען, אויף וועמענס געוויסען ליגען טויזענדער אומשולדיגע נפשות האט די חוצפה ארויסצולאזען א מאניפעסט צום יודישען פאלק, וועלכער דארף זיך מיט איהם רעכענען און ריידען מיט איהם!

מיט עקעל דארפען זיך די יודען באציהען צו אזעלכע באנדען-פיהרער, צי זיי זענען געווען ספעציעל אנטיסעמיטען צי נישט.

אין א עקעלהאפטע סצענע האט מיט זיך פארגעשטעלט דאס געוועלבעל פון „פאבורג" — באזונדערס, ווען דער בעל-הבית פון געוועלבעל האט פאטעטיש געלויבט די העלדישקייט פון באטקא פאר זיין קומען אויפ'ן מיטינג.

די סצענע איז געווען עקעלהאפט, נאר זי האט זיך גוט הארמאנירט צום „פאבורג".

עס איז בלויז צו באדויערן, וואס גוטע שרייבער, גוטע מענשען און אויך גוטע יודען קומען אויפ'ן מארק פון „פאבורג" און העלפען מיט זייער פרעסטיזש דעם בעל-הבית מאכען גוטע געשעפטען. (פאריזער היינט)

מ. אניושין.

טעאטער און פובליקום אין ניו-יארק.

בעטראכטונגען פון א טעאטער-קריטיקער.

פון דר. א. מוקדוני.

כמעט פון יעדער טעאטער-פארשטעלונג גייען ארויס א היבשע ביסעל מענשען אומצופרידענע, אנטוישטע און א מאל פערצארנטע.

און דאס זענען נישט גראד די שמארקע מבינים. דאס זענען נישט גראד די טעאטראלען און די פרומע טעאטער באזוכער; דער טעאטראל און דער מבין קען אין יעדער פארשטעלונג געפינען עפעס נייעס און עפעס אינטערעסאנטעס. די ערגסטע אויפפירונג קען האבען אנ'אינטערעס פאר'ן מבין.

די אומצופרידענע זענען גראד די, ישוב'ניקעס, גראד די, וואס באזוכען טעאטער-פארשטעלונגען תמ'ועמע און זעלטען, און זענען זעהר ווייניג באהאוונט אין דער טעאטער-קונסט.

די דאזיגע מענשען פאלען אריין אין טעאטער צופעליג. זיי ווייסען נישט פריהער וואס זיי גייען זעהן און ווייסען נישט וואס זיי ווילען זעהן.

איינער איז אויפגעלייגט צו זעהן א דראמע און פאלט אריין אין א טעאטער וואו מען שפילט א קאמעדיע. און אזא איינעם איז שווער צו מאכען לאכעדיג.

איינער איז אויפגעלעגט צו זעהן א קאמעדיע און ער פאלט אריין אין א טעאטער, וואו מען שפילט א דראמע.

עס פאסירט אמט, אז ווען מען שפילט א דראמע, לאכט א טייל פון עולם ביי די סאמע ערנסטע און ביי די סאמע בייזע דראמאטישע מאמענטען. די דאזיגע לאכער זענען געקומען לכתחילה לאכען און זיי לאכען. די דאזיגע צערודערן די פארשטעלונג, זיי שטערן די אקטיארען צו שפילען און די צושויער צו נאכפאלגען די פארשטעלונג. מען הויבט אן קוקען אויף זיי מיט בייזע בליקען, מ'קוועטשט מיט די פלייצעס און מיט א שטרענגען „שא" הפקט מען איבער זייער לאכען.

זיצען זיי פערשעמטע און גייען ארויס פון טעאטער באליידיגטע און אומצופרידענע.

פערהאן אזעלכע, וואס צעשטערן אליין זייער גענוס פון א פארשטעלונג צוליב קלייניגקייטען און צוליב זעהר נישט וויכטיגע סיבות.

יונגע אויסגעפוצטע ווייבלעך, למשל, זענען זעלטען צופרידען מיט די פלעצער, וואס די מענער האבען געקויפט. זיצען זיי ברוגז, אנגעבלאזענע קעגען די מענער די גאנצע צייט פון דער פארשטעלונג. און אזא פארל געהט ארויס פון טעאטער צע'ברוגז'ט און צע'כעס'ט.

די ניו-יארקער טעאטערס זענען, אמת זעהר גוט געבויט. פון יעדען זיך פלאץ קען מען זעהן די בינע און פון יעדען פלאץ קען מען אלץ הערען דייטליך און קלאהר. אבער אין די ניו-יארקער טעאטערס איז זעהר ענג. די שטולען-רייען זענען צוגערוקט הארט איינע צו די אנדערע און כדי צוצוקומען צו א פלאץ מוז מען מטריח זיין א פאר צענדליג מענשען צום אויפהויבען זיך. און נישט אלע הויבען זיך אויף גערן, נישט אלע זענען גענוג פריינדליך און גענוג גוט געשטימט אויפהויבען זיך פון ארט א טוץ מאל און דורכלאזען יעדען ניי-קומענדיגען.

אוב מאקע קומט אויס אויפצוהויבען זיך און דורכלאזען מענשען וואס קומען אין טעאטער, ווען די פארשטעלונג האט זיך שוין אנגעהויבען און דאס שטערט פשוט, דאס צערודערט איינפאך דעם צושויער.

א שטענדיגע צרה אין טעאטער איז מיט די וואס פערשפעטיגען. דער פערשפעטיגטער קומט א פערסאפעטער, אנ-איילינגער און א צעטומלטער, ער פאלט אריין אין מיטען פון דעם ערשטען אקט און ביז וואנען ער קומט צו זיך און ביז וואנען ער כאפט אויף די פעדים פון דער פארשטעלונג, לאזט זיך אראפ דער פארהאנג אין דעם ערשטען אקט. א דריטעל פון דער פארשטעלונג געהט לאיבוד.

און פערשפעטיגער זענען דא אין די שטענדיגער אויף יעדער פארשטעלונג. פערהאן שוין אזעלכע אייביגע פערשפעטיגער. די דאזיגע מענשען הויבען זיך אן צו קלייבען אין טעאטער גראד פריה, זיי קלייבען זיך אבער עפיס צו פייערליך, זיי מאכען דאס גאהן אין טעאטער עפיס פאר א צו גרויס געשעהעניש. פוצט מען זיך, קלייבט מען זיך פערוועז, מען שטייט ביים שפיגעל לאנג און אלץ פאלט פון די הענד, אלץ געהט קידער-ווידער פון גרויס איילעניש. א איידער מען קומט אין טעאטער הא מען איבערגעלעבט א פאר טוץ קליי עגמת נפש'ן, מען קומט מיט די דאזי קליינע עגמת נפש'ן אין טעאטער ארי און די פארשטעלונג פערכאפט גיש פעראינטערעסירט נישט.

פערהאן נאך א מין קלאגעדיגע טע טער-באזוכער און דאס זענען די ר דעוודיגע.

זיי קומען, זעצען זיך אוועק און ה בען רעדען. זיי קוקען אויף ד סצענע און רעדען. זענען די שכ אונצופרידען און שיקען זיי בייזע „ש" און אלע זייטען. הויבען זיי זיך אן ש קען, מען רעדט איינער צום אנדער אין אויער אריין און מען קוקט ק נישט אויף דער בינע.

און אזעלכע געהען ארויס פון טער עפיס ווי אפגענארטע; שטיק איז קיין שטיק נישט און שפילען איז קיין שפילען נישט גע פאר זיי.

מען קען זאגען אויף זיכער, אז דריטעל פון א פארשטעלונג „בעזו האט קיין שום גענוס נישט.

און שולדיג איז לחלוטין נישט שטיק און נישט דאס שפילען. שו זענען די באזוכער אליין.

* * *

עס זענען דא בלויז עטליכע טערס, וואס האבען זייער פובלי דאס דאזיגע פובליקום חייס וואס

(ווייטער זעה 7-טע זייט).

נייער פאָלקסבלאַט
6 יולי 1927.

דאס לאָדזשער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט
6. יולי 1927.

6
מיטוואָך
ז'
תמוז תרפ"ז

יולי
זון-אויפגאַנג 3.41
זון-אונטערגאַנג 7,25
לענג פון טאָג 14, 12

שטיצע פאַר אַרבייטסלאָזע.

בעשלאָסען צו פערלענגערן די שטיצע.

(ס) נעכטען איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון קרייז-אַרבייטסלאָזען פאָנד. עס איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו ווענדען צו דער הויפּט-פערוואַלטונג, אַז ס'זאָל פערלענגערט ווערען די מלוכה שטיצע פאַר אַרבייטסלאָזע אויף אויגוסט אין לאָדז, קאָנסטאַנטינ, פּאַביאַניץ, רודאַ-פּאַביאַניץ, אָזאָרקאָוו, טאָמאַשאָוו, זד.-וואָלאַ, פּעטריקאָוו און ראַדאָמסק.

ס'איז אויך בעשלאָסען געוואָרען צו פערלענגערען די הילף-אַקציע פון 13 וואָכען ביז 17, פאַר די גייסטיגע אַרבייטסלאָזע, וועלכע ענדיגען דעם 31 יולי דעם טערמין פון זייערע אונטער-שטיצונגען. דער בודזשעט פאַר אויגוסט איז אָנגענומען געוואָרען אויף 421 טויזענט זל.

טעטיגקייט פון מאַגיסטראַט און רעגירונגס קאָמיסאַריאַט.

(ס) דער מאַגיסטראַט האָט זיך גענוי אייגגעטיילט מיט'ן רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט אין די קאָמפּעטענצען פון מיליטער-ענינים:

דער מאַגיסטראַט וועט צוזאַמענשטעלען די ליסטעס פון די מאָבאָר-פּליכטיגע, וועט צושטעלען די מיליטער-דאָקומענטען און וועט זיך פערנעהמען מיט די מעלדונגס ענינים.

דער רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט ערלעדיגט די ענינים פון "אָדראָטשעניעס" אַרויספאָהרען קיין אויסלאַנד, אָרגאַניזירט און פיהרט אָדורך דעם פּאָבאָר, בע-שטראָפט און מאָהנט איין די שטראָפען פאַר עובר זיין אויף די פעראָרדנונגען און ערלעדיגט אַלע מיליטער-ענינים פון די פּערזאָנען, וואָס וואוינען אין אויס-לאַנד.

מאָרגען

ווערט געהעכערט דער בילעטען-טאַריף אויף די צופאָהר-טראַמוואַיען.

(גע) פון מאָרגען אָן ווערט געהע-כערט דער בילעטען-טאַריף אויף די צו-פאָהר-טראַמוואַיען.

אין בארמשינסקי'ס פאבריק זענען אַ טייל אַרבייטער צוגע-טרעטען צו דער אַרבייט.

(ס) אַ גרופּע אַרבייטער האָט זיך גע-ווענדעט צו דער אַדמיניסטראַציע פון בארמשינסקי'ס פאַבריק, אַז זיי ווילען צוריקגעהן צו דער אַרבייט. צוליב דעם, וואָס ס'האָבען זיך געמעלדען ביז 300 אַרבייטער זענען בעלאָזט געוואָרען אין גאַנג אַלע אָפּטיילונגען פון דער פאַב-ריק.

אויסבעסערונג.

אין דער נעכטיגער נאָטיץ וועגען מיליטערישע איבונגען פאַר רעזערוויס-טען איז אַריינגעפאַלען אַ טעות: אָנ-שטאָט די ווערטער "צוצושטעלען זיך" אין דער דריטער שורה פון אונטען פון דער ביטעלסטע שפּאַלטע דאַרף זיין: "נישט בעקומען".

דער גאַנצער זאַץ דאַרף זיך לייענען: רעזערוויסטען פון די אויסגערעכנטע הרגענג, וועלכע וועלען ביז'ן 10-טען אויגוסט נישט בעקומען קיין אויפפאָ-רדערונגען צו קומען צו די איבונגען, זאָלען זיך אַליין מעלדען אין פּ. ק. או. בעזאָרגען די אויספאָדערונגען.

פרויען קומען טאַקע אַרויסנעמען חתונה-אַקטען

כדי נישט צו פערלירען דאָס רעכט צו געניסען פון דער קראַנקען-קאַסע.

אויפ'ן רוף פון "נייעם פאָלקסבלאַט" ערלעדיגט די קהלה יעדען דינסטאָג אומזיסט די נויטיגע פאָרמאַליטעטן פאַר די פעראינטערעסירטע פרויען.

די אַקציע, וואָס "נייער פאָלקסבלאַט" האָט אויפגעהויבען, צו פערשאַפען פאַר פרויען חתונה-אַקטען כדי זיי זאָלען קאָנען געניסען פון דער הילף אין דער קראַנקען-קאַסע, גיט כסדר גוטע רע-זולטאַטען.

ס'האָבען זיך מיט דעם ענין פער-אינטערעסירט די אַרבייטער-ראַטמענער, ס'האָט זיך פעראינטערעסירט מיט דעם ענין די יודישע קהלה, דער ציוויל-שטאַנד-אַמט א. א. וו. די קהלה-פער-וואַלטונג האָט ווי בעוואוסט בעשלאָסען יעדען דינסטאָג אַרויסצוגעבען פאַר די אומבעמיטעלטע פרויען די נויטיגע דאָקומענטען אומזיסט.

נעכטען דינסטאָג זענען אין דער קהלה ווידער געקומען איבער הונדערט פרויען. זיי זענען אויפגענומען געוואָ-רען דורכ'ן מורה הוראה ר' סעגאַל, וועלכער האָט ערלעדיגט די נויטיגע פאָרמאַליטעטן. אין עטליכע פאַלען האָט אינטערווענירט דער גמינה-סעקרע-טאַר ה' גאָרעל און אַלץ איז געגאַנגען כשורה.

ס'איז זעהר דערפרייענד, וואָס די פרויען האָבען פערשטאַנען די וויכטיג-קייט פון שאַפען זיך די נויטיגע דאָקו-מענטען, כדי זיך צו פערשאַפען די חתונה-אַקטען. מ'מוז אָבער אָנווייזען, אַז ביי דער דאָזיגער אַרבייט, ווען פיל מענשען קומען זיך צוזאַמען, דאַרפען די קליענטען זיך פערהאַלטען רוהיג, נישט שטורמען און נישט שטערען אין דער אַרבייט.

יונג יודיש-מיידעל וואַרפט זיך אַראָפּ פון דריטען שטאָק.

ריהרענדע איבערלעבענישען פון דער זעלבסטמערדערין.

אויף פּעפּער-גאַס נומער 14 האָט זיך נעכטען אַרום 10 אַ זייגער אינדערפריה אַראָפּגעוואָרפען פון פענסטער פון 3. שטאָק די 16-יעהריגע לובאַ הערשקאָ-וויטש.

מיר דערוויסען זיך פון די שכנים פאָלגענדע פרטים וועגען דעם, וואָס עס האָט געבראַכט דאָס יונגע 16-יעה-ריגע מיידעל צו זעלבסטמאָרד.

לובאַ הערשקאָוויטש האָט זיך אויפ-געהאַלטען ביי איהר עלטערער שוועס-טער אסתר הערשקאָוויטש. געלעבט האָט זיך איהר זעהר שווער. די עלטע-רע שוועסטער האָט 4 קינדערלעך, איהר מאַן איז מיט אַ פּאָר חדשים צו-ריק אַוועקגעפאָהרען קיין אַרגענטינע זוכען גליק... דאָס שווערע האַרץ איהרס האָט אסתר הערשקאָוויטש אויסגעלאָזט צו איהר שוועסטער. לובאַ פלעגט זאָ-גען די שכנים, אַז אויב מען וועט איהר נישט העלפען בעקומען ערגיץ אַרבייט, וועט זי זיך נעהמען דאָס לעבען.

נעכטען אינדערפריה בעת אַ קריגעריי מיט דער שוועסטער איז לובאַ אַרויס געשפרונגען פונ'ם פענסטער פון 3 טען שטאָק.

ווען די פּאָגאָטאָוויע האָט די פער-וואונדעטע לובאַ אַרויסגעפיהרט פון הויף, האָט זי נאָך געקרעכצט.

— מאַמע, אַי, מאַמע!

אָבער די מוטער, אין ווייט, די מוטער איז אין בוענאָס-איירעס.

מיט עטליכע יאָהר צוריק, בעת דער מלחמה, האָט די פאַמיליע הערשקאָוויטש געוואוינט אין דייטשלאַנד.

דאָרט האָט זיך די מוטער, רבקה הערשקאָוויטש, פערליבט אין אַ קריסט, און כדי פטור צו ווערען פון מאַן, האָט זי געמאַכט אויף איהם אַ מיאוסן בלבול, אַז ער האָט זי בצ'גנב'עט. מאַן האָט דעם מאַן אַריינגעזעצט אין פורמע און דאָס ווייב איז אַוועק מיט איהר געליב-טען קיין אַרגענטינע.

דעם מאַן האָט מען אָפּגעהאַלטען אַנדערהאַלבען יאָהר אין טורמע. ערשט ווען מען האָט זיך איבערצייגט אין זיין אומשולד האָט מען איהם אַרויסגעלאָזט, איז ער דאַן מיט די קינדער צוריקגעקומען קיין לאָדז.

דאָ איז דער פאָטער איינגיכען קראַנק געוואָרען אויף פּאַראַליזש און געפינט זיך איצט אין אַ שטאָטישען שפּיטאָל פאַר קאַליקעס.

די מוטער האָט זיך פאַראַיאָהרען דערמאָנט אין די קינדער און איז גע-קומען קיין לאָדז אויף בעזוך. זי האָט אַפילו דאָ חתונה געמאַכט אַ טאָכטער און מיטגענומען דאָס יונגערע פּאָר פאָלק, און אויך דעם עלטערען איידעם, אסתר'ס מאַן, קיין אַרגענטינע. דאָס יונגערע מיידעל לובאַ איז געבליבען אין לאָדז אויף אַ געמוטשעט לעבען.

די זעלבסטמערדערין האָט מען אין אַ האָפנונגסלאָזען צושטאַנד אָפּגעפיהרט אין פּאָזנאַנסקי'ס שפּיטאָל.

אַ מערדער דער'הרג'עט צוויי מענשען

דער ערשטער מאָרד האָט איהם דערפיהרט צום צווייטען מאָרד.

(—) אין טשערסקאַ, (לענטשיצער קרייז) האָט זיך אָפּגעשפּילט פאָלגענדער בלוטיגער אַקט:

די פעלד-אַרבייטער האָבען זיך אָנ-געשטויסען אויף שטיקער פון אַ מענשלי-כען קערפער. די דאָרטיגע אַרביי-טער האָבען באַלד אַלאַרמירט פאָליציי און די אויספאָרשונג האָט פעסטגע-שטעלט, אַז דער צושניטענער טויטער קערפער איז די 55-יעהריגע ביגאַש, וועלכע האָט געדינט ביים לאַנדווירט ביאַלי.

די אויספאָרשונג האָט אויך פעסט-געשטעלט, אַז דער'הרג'עט און צושני-טען דעם טויטען-קערפער האָט דער 23-יעהריגער פאַראָבעק קאָמאַניעצקי.

אויפ'ן פריהער האָט קאָמאַניעצקי דערצעהלט אויך וועגען דער סיבה, וואָס האָט איהם געצוואונגען צו בע-געהן דאָס שוידערליכע פערברעכען.

קאָמאַניעצקי האָט געהאַט אַ כלה, מיט איינמאָל האָט ער בעמערקט, אַז זיין כלה בעגעגענט זיך מיט אַ געוויי-סען בוראַק. קאָמאַניעצקי, האָט אויס אייפערזוכט פערנאַרט בוראַקען אין וואַלד אַריין און איהם דאָרט דער-הרג'עט.

צום אומגליק איז גראָד צום אָרט פון מאָרד אָנגעקומען די 55-יעהריגע ביגאַש, וועלכע האָט דערזעהן, דעם מערדער'ס קרבן.

זי האָט דאַן פערלאַנגט פון מערדער ער זאָל אַליין זיך געהן מעלדען אין פאָליציי אַלס מערדער פון בוראַק'ען.

קאָמאַניעצקי האָט אָבער אַנדערש ערלעדיגט דעם ענין. ער האָט מיט אַ האַק דער'הרג'עט, דעם איינציגען עדות אין זיין פערברעכען — די 55-יעהריגע ביגאַש און אַזוי אַ נאָך בעגאַנגען דעם צווייטען פערברעכען.

דער אכזריות'דיגער מערדער וועט איינגיכען שטעהן פאַר אַ שנעל-געריכט.

אַ שרעקליכער מאָרד און זעלבסטמאָרד.

אַ שוידערליכע ליבע-טראַגעדיע פון אַ יונג פערליבט פּאָרל.

אין אונזער שטאָט האָט נעכטען גע-קאָכט מיט דעם צווייפאַכען מאָרד-און זעלבסטמאָרד-טראַגעדיע, וועלכע האָט זיך אָפּגעשפּילט אויף אַביוואַטעלסקאַ גאַס 41.

דער 22-יעהריגער רימער, יאַן לעוו-קאָווסקי, אַן אַרבייטער פון גרעניגס-פאַבריק אין ראָקיצין האָט דערשאָסען זיין 17-יעהריגע כלה יוליאַ זיענטקע-וויטש און דאַן מיט זיין רעוואָלווער שאָסען געמאַכט אַ סוף אויך צו זיין לעבען.

מיר דערוויסען זיך וועגען דער בלו-טיגער ליבעס-טראַגעדיע פאָלגענדע פרטים:

לעווקאָווסקי מיט דער יונגער יוליאַ האָבען זיך שוין פון לאַנג געליבט. לעוו-קאָווסקי האָט זיך געווענדעט צו יול-יאַ'ס עלטערען מען זאָל זיי ערלויבען חתונה האָבען. יוליאַ'ס עלטערען האָ-בען אָבער געוואָלט פריהער חתונה-מאַכען די עלטערע 2 טעכטער: יוליאַ איז געווען די יונגסטע.

צהערנעכטען אַרום 4 אַ זייגער ביי-טאָג איז יוליאַ געקומען צו איהר חתן דערצעהלען וועגען אַ געשפּרעך, וועל-כען זי האָט געהאַט מיט דער מוטער אַלץ וועגען דעם מען זאָל איהר ער-לויבען חתונה צו האָבען מיט לעווקאָוו-סקי'ן. די מוטער האָט געענטפערט, ווי אַלע מאָל, אַז זי זאָל זיך דערווייל אָבזאָגען פון קאָפּ.

ווען יוליאַ זיענטקאָוויטש איז געקו-מען צו לעווקאָווסקי'ן, זענען זיינע צוויי שוועסטערן, וועלכע וואוינען מיט איהם צוזאַמען, נישט געווען אין דער היים.

אַרום 10 אַ זייגער אויפדערנאַכט זענען צוריקגעקומען לעווקאָווסקי'ס שוועסטערן און געוואָלט אַריין אין שטוב, אָבער אויף זייער קלאַפּען האָט קיינער נישט געענטפערט. עס האָבען זיך פערזאַמעלט שכנים, מען האָט אויפגעריסען די טיר און דערזעהן אַ שרעקליך בילד: אויף דער פּאָדלאָגע זענען געלעגען דערשאָסען ביידע, יוליאַ און לעווקאָווסקי און נעבען לעווקאָוו-סקי'ן איז געלעגען דער רעוואָלווער מיט וועלכען ער האָט דערשאָסען יוליאַן און נאָכדעם זיך.

די פּאָגאָטאָוויע האָט נאָר פעסטגע-שטעלט דעם טויט פון ביידע קרבנות פון דער ליבעס-טראַגעדיע.

בעסטיאַלישער פאָטער דערמאָרדעט זיין 7-יעהריגע טאָכטער.

(—) אַ שרעקליכע פאַמיליען-טראַ-געדיע, וועלכע האָט זיך פערענדיגט מיט אַ מאָרד פון אַ 7-יעהריג קינד, האָט זיך נעכטען אָפּגעשפּילט אויף פּיענקנאַ-גאַס נומער 63.

דער 44 יעהריגער אַרבייטער אַנטאָני פּשעשליאַק לייד שוין פון לאַנג אויף נערווען-אַנפאַלען. בעת די אַנפאַלען פלעגט ער אויף אַ מערדערליכען אופן שלאָגען זיין ווייב און זייער 7-יעהריג קינד נאַטאַליאַ.

מאָנטאָג האָט ער זיך צוקריגט מיט דעם ווייב, און ווען זי איז ענטלאָפען פון דער שטוב, האָט ער זיין כעס אויסגעלאָזען צו זיין קינד. ער האָט געכאַפּט אַ פּלעט-אייזען און נאַטאַליען צושפּאָלטען דעם קאָפּ.

די שכנים, וועלכע זענען זיך צוזאַ-מענגעלאָפען אויפ'ן אַלאַרם פון דער פּשעשליאַקאָווע, האָבען דערזעהען דאָס קינד אין אַ קאַלוזשע בלוט מיט אַ פאָל-שטענדיג צושמעטערטן קאָפּ. פּשעשליאַק איז געזעסען נעבען דעם דערמאָרדע-טען קינד און געקוקט מיט אַ טעמפּען בליק אויף זיין קרבן.

דעם מערדערליכען פאָטער האָט מען אַרעסטירט.

געפונען אַ קבר

מיט 7 מענשליכע סקעלעטען.

(§) נעכטען האָבען די שטעטישע אַרבייטער אין מאַגיסי-וואַלד אָנגעשטוי-סען זיך אויף אַן אַלגעמיינעם קבר מיט 7 מענשליכע סקעלעטען. מ'רעכענט, אַז דאָ זענען בעגראָבען געוואָרען די קרבנות פונ'ם צאַראַט אין 6-1905 י.

מיט'ן קבר האָט זיך פעראינטערע-סירט דער מאַגיסטראַט.

"גלאָס קופּיעצקאַ".

עס איז ערשינען דער 13 טער נומער פון זשורנאַל "גלאָס קופּיעצקאַ".

דער נומער ענטהאַלט אַ גאַנצע רייהע אינטערעסאַנטע אַרטיקלען פון פערשי-דענע צווייגען פון ווירטשאַפטליכען, געזעלשאַפטליכען און פּאָליטישען לעבען אין לאַנד.

זיך גע'סמ'ט אין האָטעל.

(:) נעכטען אינדערפריה איז אין האָ-טעל "פּאָלאָניאַ" (נאַרוטאָוויטש 38), גע-קומען דער 17-יעהריגער סטאַניסלאַוו לאַפּאַטעק פון גמינא גאָלאָמב און פער-נומען אַ נומער אויפ'ן 4 שטאָק.

אין אַ האַלבע שעה אַרום האָט די דינסט דערהערט אַ קלינג, ווען זי איז אַרויף אין נומער, האָט זי דערזעהן לאַפּאַטעק'ן ליגען אויפ'ן בעט אין קאָ-נוואולסיעס. די אָנגעקומענע פּאָליציי האָט אַרויסגערופען די פּאָגאָטאָוויע, וועלכע האָט פעסטגעשטעלט, אַז לאַ-פּאַטעק האָט זיך גע'סמ'ט מיט יאָדינע מ'האָט איהם אָפּגעפיהרט אין שפּיטאַ-לען זאַמעל-פּונקט. די אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, אַז לאַפּאַטעק האָט געהאַט אין לאָדז אַ געליבטע. די אויס-פאָרשונג דויערט.

אין די אַפּטייקען.

היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

(§) היינט דיזשורירען די פאָלגענדע אַפּטייקען: ג. אַנטאָניעוויטש, (פּאַביאַ-ניצקאַ 50); ק. ראַדזישעווסקי, (פּעטרי-קאָווער 165); וו. סאָקאָלעוויטש, (פּשע-יאַזד 19); ר. רעמביעלינסקי, (אַנדזשע-יאַ 26); י. זונדעלעוויטש, (פּעטריקאָ-ווער 25); מ. קאָספּערעוויטש, (זגער-זשער 54) און וו. טראָווקאָווסקאַ, (בושע זשיגסקאַ 50).

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעצ. פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען אין קינסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן פון 3—4 נאָכמיטאָג און פון 4—5 דער לעטשניצע "חעולקא".

אַ זוהן נעהמט נקמה פאַר זיין פאָטער
און דערמאָרדעט זיין שוואָגער.

(–) פון סאָביאָניץ מעלדעט מען אונז וועגען פאָלגענדען שוידערליכען פאָרפאַל.

מיט צוויי וואָכען צוריק האָט זיך צוקריגט אַנ'איידעם מיט זיין שווער. דערביי האָט דער איידעם גרישטשיסקי אַזוי צושלאָגען זיין שווער אַדאַמוס'ען, אַז מען האָט דעם אַלטען געמוזט אָפּפיהרען אין שפּיטאָל אַריין.

אַדאַמוסעס זוהן, יוזעף האָט נישט געקענט פערטראָגען די מולה, וואָס עס איז בעגאַנגען זיין שוואָגער געגען זיין פאָטער, און ער האָט בעשלאָסען נקמה צו נעהמען.

צוהערנעכטען האָט יוזעף אַדאַמוס אָפּגעוואַרט זיין שוואָגער נעבען דער פאַבריק, וואו ער אַרבייט, און ווען ער האָט זיך מיט איהם בעגעגנט, האָט ער יענעם אַריינגעשטעקט דאָס מעסער 13 מאָל אין קערפּער. גרישטשינסקי איז באַלד געשטאָרבען. אַדאַמוס איז אַרעסטירט.

ערעפנונג פון דער האַלער-קאָלאָניע אין פּאַרק 3-ער מאַי.
דער מאַגיסטראַט האָט איינגעאָרדענט אַ כשר'ע קיך פאַר יודישע קינדער.

פרייטאָג האָט זיך געעפענט אין פּאַרק 3-ער מאַי די האַלער-קאָלאָניע פון לאָדזער מאַגיסטראַט, וואו ס'געפינען זיך 2400 קינדער, דערונטער איינינע הונדערט יודישע.

אַ דאַנק די בעמיהונגען פון ראַטהער ה' מ. ח. רומקאָווסקי איז אויך היי-יאָהר איינגעאָרדנעט געוואָרען אין דער האַלער-קאָלאָניע אַ ספּעציעלע כשר'ע קיך פאַר די יודישע קינדער, ביי וועלכער דער מאַגיסטראַט האָט בעשטימט אַ ספּעציעלען יודיש רעליגיעזען אויפזעהער.

ביי'ן צוזעהן די ערעפנונג פון דער האַלב-קאָלאָניע, איז ספּעציעל געקומען דער לייטער פון דער מאַגיסטראַט-אָפּטיילונג פאַר געזעלשאַפטליכער אויפזיכט ה' בראָלינסקי א. א.

אַ בעזונדערע אָנערקענונג פערדינט דער לייטער פון דער האַלב קאָלאָניע ה' מישטשאַק, וועלכער בעמיהט זיך, אַזוי היי-יאָהר ווי פאַר-אַ-יאָהרען, אַז די כשר'ע קיך פאַר די יודישע קינדער זאָל זיין אָוועקגעשטעלט אויפ'ן בעסטען אופן.

אין שטערן די עפענטליכע רוה.

דעם 24 מאַי ד.י. זענען ביידע אָנגעקלאָגטע זייענדיג שכור געגאַנגען אויף די פּעטריקאָווער גאַס און בסדר פערטשעפּעט די אַדורכגעהער. איינעם פון זיי האָט ראַטמ. גאָוואַצקי אָפּילו אַרויסגעצויגען דעם שטעקען פון האַנד און איהם גענומען שלאָגען. די פּאָליציי זעהענדיג די אַוואַנטורעס האָט ביידע שכור'ע אָבגעפיהרט אין 5 פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט, וואו ראַטמ. גאָוואַצקי האָט האַקענדיג מיט דער האַנד אינ'ם טיש און געשריגען; גיט אהער דעם רעגירונגס-קאָמיסאַר און דעם וואָיעוואָדע! „פּרעטש זשידאַמי!".

דאָס געריכט האָט פער'משפּט ביידע אָנגעקלאָגטע אויף 10 טאָג אומבעדינגטען אַרעסט.

וועגען דער „מאָסקווער שפּיצען-פאַבריק".

(ס) בשעתו איז איבער דער „מאָסקווער שפּיצען פאַבריק" בעשטימט געוואָרען אַ קוראַטאָר. דער קוראַטאָר האָט געוואָלט די פאַבריק לאָזען אין גאַנג און אָנגעגעבען אין קרייז - געריכט אַ ביטע איהם צו ערלויבען צו מאַכען אַנ'הלואה פון 190 טויזענד זלאָטיס, כדי צו לאָזען די פאַבריק אין גאַנג. דאָס קרייז-געריכט האָט אָפּגעזאָגט, מאָטיווירענדיג דערמיט, וואָס די אַקציע-געזעלשאַפט פון דער פאַבריק איז נישט אַנוועזענד און דער קוראַטאָר איז מחויב צו ליקווידירען די פאַבריק און נישט זי אָנצושטעלען.

פון געריכט.
שווערע שטראַפען פאַר פערשפּרייטען פאַלש-געלד.

(§) פראַנציסשעק זשעשיק, יוזעפאַ סיודאַ, פראַנציסשעק קאָלאַק, זיגמונט מאַזאָבאָמסיק און אַניעלאַ דזעדזשישעק זענען בעשולדיגט געוואָרען אין פערשפּרייטען פאַלשע 2 זלאָטעס מטבעות.

נעכטען זענען זיי גע'משפּט געוואָרען אין קרייז-געריכט. זשעשיק'ן און סיודאַ זענען פער'משפּט אויף 4 יאָהר שווערע תפיסה און פראַנציסשעק קאָלאַק אויף 5 יאָהר שווערע תפיסה און צו פערלירען זייערע רעכט. די איבריגע אָנגעקלאָגטע זענען בעפרייט געוואָרען.

סימפאָנישער קאָנצערט אין „העלענהאָף"

מאָרגען קומט פאָר אין „העלענהאָף" אַ סימפאָנישער קאָנצערט אונטער דער דירעקציע פון טעאָדאָר רידער. אין פּראָגראַם געפינען זיך טשאַיקאָווסקי'ס פּאַטעטישע סימפאָניע, וועבער, וואַגנער און אַנדערע.

„השומר הלאומי".

אין לאָדז איז ענטשטאַנען אַנ'אָפּטיילונג פון דער יוגענד-אָרגאַניזאַציע „השומר הלאומי" אַלס פיליע פון דער וואַרשאָווער צענטראַלע.

מעלדונג.

אַכטונג לוין-וועבער!
היינט, מיטוואָך, דעם 6 יולי פּינקטליך 7 אָוונט קומט פאָר אין פעראיין ברזעזינער 7 אַ גרויסע וויכטיגע פערזאַמלונג פון אַלע ווינאַניץ-לוין-וועבער. חברים קומט מאַסענווייז.
872 די פערוואַלטונג.

Zapisujcie się
na członków Ligi Obrony
Powietrznej Państwa.

קהלה שיקט אויף זומער-וואוינונגען
תלמידים פון חדרים און אָרטאָדאָקסישע שולען.

די קהלה פערוואַלטונג שיקט אַרויס אויף זומער-וואוינונגען 63 קינדער פון די חדרים און אָרטאָדאָקסישע שולען. די לייטער פון די שולען, דאַרפען צושטעלען דעם גמינע סעקרעטאַר ה' נאַדעל רשימות פון די קינדער מיט זייערע אַדרעסען און די צאָהל קינדער אין דער שולע. נאָכדעם וועט בעשטימט ווערען אַ מעדיצינישע קאָנטראָלע פון די קינדער און די, וואָס וועלען קוואַליפיצירט ווערען, וועלען אַרויסגעשיקט ווערען אויף די זומער - וואוינונגען.

פייערליכער שלוס-אַקט אין דער „שטאָטישער אַרבייטס-שולע".

פאַריגע וואָך איז אין דער „שטאָטישער אַרבייטס שולע", אויף פּיעטרקאָווער 115", פאָרגעקומען דער פייערליכער שלוס אַקט אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן פערענדיגטען שול-יאָהר. די אויבענדערמאָנטע שולע, וועלכע עקזיסטירט ביי אונז אין שטאָט סך-הכל 3 יאָהר און געפינט זיך אונטער דער לייטונג פון בעקאַנטען פעדאַגאָג דירעקטאָר פּעטריקאָווסקי האָט זיך ענטוויקעלט אין אַ מוסטערהאַפטען לעהרן-אַנשטאַלט. אַ הויך די אַלוועלטליכע למודים לעגט די שול לייטונג אַ גרויסע אַכט אויף דעם, אַז דאָס קינד זאָל זיך אויך אויסלערנען אַ פאַך ווי סטאָלעריי, בוכבינדעריי א.א.וו.

לעצטענס האָבען די שילער פון די העכערע קלאַסען בעזוכט צוזאַמען מיט די לעהרער קראָקאַ, וויעליטשקאַ און קאַטאָוויץ.

די שול-לייטונג האָט געשאַפען אַ שפּאָר-קאַסע, וואו אַלע קינדער לעגען אַריין זייערע אָפּגעשפּאָרטע גראָשענס און פאַר די צונויפגעזאַמעלטע געלדער מאַכען זיי די רייזעס.

לעצטענס האָבען וויזיטירט די שולע איינינע אויסלענדישע פּעדאַגאָגען און זיי האָבען אַרויסגעטראָגען פון דער ענטוויקלונג פון די קינדער די בעסטע איינדרוקען.

בעת דעם פייערליכען שלוס אַקט האָט דער קינדער כאָר פון דער שולע, אונטער דער לייטונג פון בעקאַנטען לאָדזער יודישען פּיאַניסט, קאָמפּאָזיטאָר און דירינענט ה' דניאל קליירט, אויסגעפיהרט שיינע געזאַנג-נומערן, וואָס זענען דורך דעם פערזאַמעלטען עולם אויפגענומען געוואָרען מיט בעגייסטערונג.

פייערליכער שול-אַקט אין דער „בית-יעקב"-שולע.

מאָנטאָג איז פאָרגעקומען אין דער שולע „בית יעקב" צעגעלניאַנאַ 24, דער יעהרליכער פייערליכער שול-אַקט, ביי דער אַנוועזענהייט פון אַלע שילערינס און זייערע עלטערען.

דער זאַל איז געווען שעהן דעקאָרירט און עס איז איינגעאָרדענט געוואָרען אַ אויסשטעלונג פון דער האַנדאַרבייט, וואָס די שילערינס האָבען אויסגעאַרבייט אינ'ם יאָהר. פרוי שטשערינסקי האָט געעפענט די פייערונג מיט אַ קורצע רעדע. דער שול-כאָר זינגט „וואַך דיך אויף בית יעקב-קינד" איינינע שילערינס דעקלאַמירען איינינע יודישע און פּוילישע לידער. דער שול-דירעקטאָר ה' י. נ. קאַמינעצקי האָלט אַ געזעגענונגס-רעפעראַט.

צום סוף ווערט פערטיילט די צייגנוסעס, פון וועלכע ס'איז צו זעהן, אַז אַ בעדייטענדער טייל האָבען בעקומען אויסצייכנונגען. דעם לעהרער-פערזאָנאַל האָט מען דערלאַנגט בלומען.

אָפּגעברענט אַ וואוינונג,
און אַ יודישער טרעגער איז געבליבען אהן אַ דאַך.

(–) פרייטאָג איז אויף דוואָרסקאַ 27 אויסגעבראָכען אַ שרפה. ס'האָט אָפּגעברענט די וואוינונג פון'ם טרעגער-אַרבייטער אפרים ווישקאָווסקי, וועלכער האָט קוים אָפּגעראַטעוועט דאָס ביסעל בעטגעוואַנט. איצט געפינט ער זיך אין דער רואינירטער וואוינונג אָהן אַ דאַך וואו עס גיסט אַריין דער רעגען. דער אומגליקליכער מיט אַ פרוי און 2 קינדער געפינט זיך אין אַ שרעקליכער לאַגע.

ראַטמאַן נאָוואַצקי פער'משפּט אויף 10 טעג אומבעדינגטען אַרעסט
פאַר מאַכען אַוואַנטורעס אין אַ שכור'ען צושטאַנד.

(גע) נעכטען האָט דאָס פרידענס-געריכט בעטראַכט דעם פּראָצעס געגען ראַטמאַן נאָוואַצקי און פון בוי-טעלניקער מילער, וועלכע זענען בעשולדיגט

טעלעגראַמע.

ווען וועט די רעגירונג אונטערשרייבען
דעם אָבמאַך וועגען די 15-מיליאָן דאָלאַר?

וואַרשאַ, 5 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון עקאָנאָמישען קאָמיטעט ביים מיניסטערען-ראַט. פינאַנץ-מיניסטער טשעכאָוויטש האָט אָבגעגעבען אַ בעריכט וועגען די הלואה-אונטערהאַנדלונגען און וועגען דער ווירטשאַפטליכער לאַגע. דער אָבמאַך וועגען דער הלואה פון 15 מיליאָן דאָלאַר איז נאָך נישט „אונטערגעשריבען" דורך דער רעגירונג ער „ווערט" אָבער וואַהרשיינליך היינט, מאָרגען אונטערגעשריבען ווערען.

דער פאָרשטעהער פון אויסלענדישען קאָנסאָרציום, ה' פישער האָט ערקלערט, אַז היינט, וואַהרשיינליך וועט דער אָבמאַך אונטערגעשריבען ווערען, אויב נישט – וועט ער אין אָווענט אָפּפאָהרען. פאַר'ן אָפּפאָהרען וועט ער אָפּהאַלטען אַ פּרעסע-קאָנפערענץ, און וועט געבען געוויסע ערקלערונגען.

אָפען האַלטען געשעפטען אום שבת
האָט פערלאַנגט דער ביאַליסטאָקער פינאַנץ אַמט.

וואַרשאַ, 5 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער פינאַנץ-אַמט אין ביאַליסטאָק האָט אַרויסגעגעבען אַ פעראָרדנונג, אַז די יודישע קאָנצעסיאָנערען זאָלען האַלטען אָפען שבת און יו"ט זייערע געשעפטען.

אַ דעלעגאַציע פון ביאַליסטאָק אין דער בעגלייטונג פון דעפּ. פאַרבשטיין איז היינט געווען אין פינאַנץ-מיניסטעריום. דער דעפּאַרטאַמענט-לייטער האָט אויסהערענדיג די דעלעגאַציע זיך פערשטענדיגט מיט'ן דירעקטאָר פון טאַבאַק-מאָנאָפּאָל און האָט די פעראָרדנונג צוריקגעצויגען.

ענטדעקט אַ מאָנאַרכיסטישע פערשווערונג אין מאָסקווא.
3 פּערזאָן דערהרג'עט בעת דער אַבלאַווע.

בערלין, 5. (ספּעציעל צום „נייעם פאָלקסבלאַט"). פון מאָסקווע איז מען מודיע: די ג. פּ. או האָט ענטדעקט אַ מאָנאַרכיסטישע פערשווערונג געגען דער סאָוויעטישער מאַכט. די פערשווערונג האָט געזאָלט אויסגעפיהרט-ווערען אין לענינגראַד און שפּעטער אין מאָסקווע. ס'איז איינגעאָרדענט געוואָרען אַנ'אַבלאַווע, בעת וועלכע די הויפּט-אָנפיהרער זשכאַרשעווסקי, שולץ און וואָזנעסענסקי זענען דערהרג'עט געוואָרען. ביי איינעם פון זיי האָט מען געפונען דעם גאַנצען פּלאַן פון דער פערשווערונג.

„אַ באַלאַגאַן — נישט קיין ראַט"
דער שלום פון דער לעצטער ליל-שמורים אין וואַרשאָווער שטאָדט-ראַט.

וואַרשאַ, 5 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). ווען איינזשעניער סלאָמינסקי איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַלס פּרעזידענט פון דער שטאָדט וואַרשאַ, איז שוין געווען נאָך 5 אינדערפריה. דעם רעזולטאַט פון די וואַהלען האָט דער שטאָדט-ראַט אויפגענומען שטילשוויגענד.

דאַן איז מען צוגעטרעטען צו וועהלען וויצע-פּרעזידענטען. געשטימט האָבען 112 ראַטמענער. די מעהרהייט האָט בעטראָגען 57. שטימען האָבען בעקומען: אַדוו. באָזשענצקי (קאָפּס) – 43, סעג. קערנער – 17, ד"ר ראַבבע – (פּילסודסקיסטען) – 9. לעדיגע צעטלען – 43. דערפון איז געדרונגען, אַז פּ.פּ.ס. און די יודישע לינקע האָבען אָבגעגעבען ווייסע צעטלען. די וואַהלען האָבען אַלזאָ קיין רעזולטאַט נישט געגעבען.

ראַטמ. זאַוואַדזקי האָט פאָרגעלעגט אויסצוקלייבען לאָוויקעס און די וואַהלען פון די וויצע-פּרעזידענטען אָפּלעגען. געגען דעם איז צוליב פאָרמעלע טעמים אַרויסגעטראָטען פּרעזעס דעפּ. יאַוואָראָווסקי.

ס'איז אַלזאָ צוגעטראָטען נאָכאַמאָל צו די וואַהלען פון וויצע-פּרעזידענטען דער רעזולטאַט איז געווען דערזעלבער. אויף איין צעטעל איז געווען אָנגעשריבען: „אַ באַלאַגאַן – נישט קיין ראַט".

דעפּ. ווישליצקי האָט דעריבער פאָרגעלעגט אָפּצולעגען די וואַהלען. ס'איז ווידעראַמאָל געמאַכט געוואָרען אַ הפסקה און 7 אינדערפריה איז בעשלאָסען געוואָרען צו מאַכען נאָך אַ זיצונג – מיטוואָך.

צו שפּעט
נאָכ'ן זעלבסטמאָרד פון באַנקיר אוואַיט

לאָנדאָן, (פּאַט) נאָכ'ן זעלבסטמאָרד פון באַנקיר דזשעמס אוואַיט, וועמענס טויט עס האָט אַרויסגערופען אַ מהומה אויף דער לאָנדאָנער בערזע, האָט מען אויפ'ן שרייב-טיש פון זעלבסטמערדער געפונען אַ נישט - געעפענטען בריף. אינ'ם בריף האָט איינער פון אוואַיט'ס פריינד פאָרגעלעגט אַ הלואה פון 50 מיליאָן פונט. די סומע וואָלט בעוועזען פולשטענדיג גענוג אויף צו דעקען אַלע זיינע חובות. נאָר דער בריף איז, ווייזט אויס, געקומען צו שפּעט.

דער פּראָצעס פון גען. זשימיערסקי
שווערע מיסברויכען צום שאָדען פון דער מלוכה.

וואַרשאַ. 5 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט האָט זיך אָנגעהויבען דער פּראָצעס געגען גענעראַל זשימיערסקי. דער בעשולדיגונגס-אַקט וואַרפט איהם פאָר אַ רייהע שווערע מיסברויכען צום שאָדען פון דער מלוכה. די מיסברויכען זענען בעגאַנגען געוואָרען אינאיינעם מיט דער פירמע „פּראָטעקטאָ". ער האָט אַ שטייגער בעשטעלט ביי דער פירמע 100 טויז. גאַזמאַסקעס צום פּרייז פון 4,75 דאָל. שטיק, בעת אַ מאַסקע קאָסט בלויז 3,10 דאָל. די מלוכה האָט דערפון היזק געהאַט 150 טויזענד דאָלאַר, ער האָט געגעבען דערזעלבער פירמע אַנ'אַוואַנס פון 866 טויזענד זל. וויסענדיג, אַז די פירמע בעזיצט נישט קיין שום פערמעגען. ביי דער פירמע האָט ער בעקומען כאַבאַר, אַ לוקסוס אויטאָ און פיל געלד. ענליכע מיסברויכען זענען בעגאַנגען געוואָרען ביים צושטעלען לעש-אַפּאַראַטען געגען פייער, ביי וועלכע די מלוכה האָט פערלוירען 180 טויזענד זלאָטעס.

אין די אַפערעס איז פערמישט אויך דעפּ. פּאָפּיעל.

רעגירונג געגען בעזונדערע האַנדעלס-געריכטען.

וואַרשאַ, 5 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער וויצע-יוסטיץ-מיניסטער האָט אויפגענומען אַ דעלעגאַציע פון יודישע און פּוילישע סוחרים. די דעלעגאַציע האָט רעפערירט דעם פּאָסטולאַט פון די סוחרים, עס זאָלען ווידער איינגעפיהרט ווערען ספּעציעלע האַנדעלס-געריכטען מיט האַנדעלס-ריכטער פון סוחרים-שטאַנד פאַר פּראָצעסען פון ווירטשאַפטליכען געביט.

מיני. צאַר האָט געענטפערט, אַז די רעגירונג קאָן דערויף נישט מסכים זיין, ווייל דאַן וואָלט מען געדאַרפט אָפּשאַפען די האַנדעלס-אָפּטיילונגען ביי די קרייז-געריכטען.

די רעגירונג קאָן אויך נישט איינגעהן אויפ'ן קאָמפּראָמיס, אַז כאָטש איינער פון די ביייזיצענדע ריכטער ביי האַנדעלס-פּראָצעסען זאָל זיין אַ פאָרשטעהער פון די ווירטשאַפטליכע קרייזען

פראווינץ מעשה'לעך

איבער גארשקאוויטש הענגט א גניק.—חברה שומרי שבת קלא־פען גאלעז און פארטרייבען דעם גניק... ראספשער דאזאר איז זיך משדך מיט דער גמינע און בלייבט נעביך א שמרויענער אלמן.

גארשקאוויטש איז זעהר א ביטער שטעטל; גארשקאוויטש האט ליב מחלוקת, ווי א פרומער יוד, אנ'ערב־שבת'דיגען מרחץ. גארשקאוויטש אהן מחלוקת וואלט עפיס געהאט א פנים, ווי א מאדערנע יודישע סאכטער אהן פוליס, ווי א שלום־זכר אהן געזאלצע־נע און געפעפערטע ארבעס — הכלל גארשקאוויטש מוז אייביג האבען עפיס א געטועכץ, ס'מוז זיין ליהודים — חי געלעבט, ראז קאזשע שמיערטק...

האט שוין אבער גארשקאוויטש אלע מחלוקת אפגע'מחלוקה'ט פערהאן שוין ב"ה א רב, א שוחט, דעם דירעקטאר פון דער באנק האט מען שוין געוויזען די טיר און אראפגעטרענט איהם די שליפעס, זומער איז, די טעג זענען גרויס און לאנגווייליג אזוי, ווי א גרוי־סער גראבער גניק וואלט געהאנגען איבער'ן גארשקעוויצער הימעל... זיצען די קרעמערס פאר די געוועלבער, גע־ניצען און די צברגשמשטע הצמדער ארייין: געוואלד וואס טוט מען? — ווי אזוי פערהיימליכט מען זיך אביסעל, דאס גארשקעוויצער בימערז און פאס־קודנע לעבען?!...

און גארשקעוויצער יודען, קיין שום עין הרע זאל זיי ניסט שאטען, זענען טאקע גרויסע חכמים און זיי האבען איינגעטפונען, אז:

„היות, ווי גארשקעוויטש איז ברוך השם נישט קיין ערגערע קהלה פון אלע יודישע שטעטליך בכל תפוצות ישראל און אזוי, ווי יעדעס שטעטעל האט עד מאה ועשרים שנה א חברה שומרי שבת, טא פארוואס זאל ק"ק גארשקעוויטש בלייבען הינטערשטע־ליג ??? (דריי שטיק) לכן, דארף מען אין גארשקאוויטש אויך גריגדען א חברה שומרי שבת און טאקי מיט'ן געוועזענעם באנק־דירעקטאר ר' חיים שלמה זאל לעבען אן דער שפיץ, ובזכות זה יבוא הגואל וכו' אמן..."

נאכ'ן גרינדען פון דער חב"ה שומרי שבת, האט ק"ק גארשקעוויטש זיך גע־פיהלט תקיפ'ער ביי זיך און אנגעהוי־בען אויסזוכען מחללי שבת און אז מען זוכט געפינט מען — האט זיך אין א שהנעם שבת נאכמיטאג די חב"ה מיט'ן דירעקטאר אן דער שפיץ ארויסגעלאזט אויפ'ן „שלאכט־פעלד", וואו דער גארשקעוויצער „בר כוכבא" (א שעה־נער נאמע: „בר כוכבא") האט גע־שטופט דעם באלעם...

מנצח געווען, פערשטעהט זיך האט „בר כוכבא" און, ווי זיי דערצעהלען האבען זיי דעם פרזעס ארייגגעהאקט גאנצע צוועלף „גאלן" יעדער אזוי גרויס ווי א פויסט און ס'שמעקט שמייכלט פון צופרידענהייט:

— לאז זיין טאקי, אז מנצח געווען האבען טאקי זיי, די בר כוכבא'ניקעס אבער לאנגווייליקען טוט מען זיך נישט — ס'טוט זיך א געטועכץ...

*

אויב דער גארשקעוויצער דירעקטאר איז נאך, „א זאצאפאנעי" מענטש, איז דערפאר שוין די ראספשער דאזערמע דוקא „א פאספעמאווע" ווייבעל מיט אלע פישטשוקעס, דאס שטעטל, איז דוקא געמאלט אלע געסאן, און — טא זשארנאנאווסקא ליטערטורא, ווייט פאן, ווצאלע ניע זאמיאנצא זי נאפשיקלאד נעמט דאס א גאנץ יאהר נישט אין מויל ארייין עטצעטערא, עצעטערא...

דאכט זיך א יוד א דאזאר קיין עין הרע, אין אזא כרך ווי ראספשע, וואס קיין כבוד חס ושלום פעהלט איהם נישט און דערצו האט ער נאך אזא ווייבעל מיט א „סלאדקע בוזשעלע" — וואלט ער דען נישט דעם ווייבעל בע־דארפט ארויסרייסען אלע ציין און אריינשטעלען גאלדענע? וואלט ער דען נישט געדארפט אזא „קעצעלע" איינ־רעמען אין, כאטש א ניקעלנער ראהם און זי אויפהענגען אויף דער וואנד — אט אזוי א קוק צו געבען און דאס הארץ זאל קוועלען?!... ווער וואלט דען אנדערש געטוהן?!..

פערשטעהט זיך אבער אונזער ראס־פשער דאזארצע אזוי אוף סענטימענ־טען, ווי א קאץ אויף א "פארד'ל" און אנשטאט דעם ווייב, נעמט ער אריין גאר צו זיך די יודישע גמינע און גיט איהר אפ זיין פרויענצימערס צימער...

מענה'ט דאך דאס ווייבעל:

— ווילסט זיין א דאזאר, ווילסט האבען א גמינע — מיט איהר אויפ'ן בוידעם, אין דער ווייבערשוהל אין דער מקוה... וואס ווילסטו האבען פון מיין „בודואר"?

הערט זי אבער, ר' חיים הערש, דער דאזאר, ווי ער הערט דעם רב און אז אלע טענות האבען נישט געהאלפען, האט זיך דאס פאסטעמאווע ווייבעל מיישב געווען און עוקר געווען פון מאן און דער ראספשער נומר קרתא איז איצט, נישט פאר קיין שום יוד געדאכט, געבליבען א שמרויענער אלמן — צום האבען...

כאנסטאנטין.

קאמי־פערפום ווערען באיקאטירט דורך די יודען אין ליטע.

קאוונא. — די פערשידענע פערפו־מען און דער פאריזער פירמע קאטי, ווערען דא באיקאטירט דורך דער יודי־שער בעפעלקערונג, דערפאר וואס קא־טי, דער איינענטימער פון דער דאזי־גער פירמע, איז אין פאריזער צייטונג „פי־גארא" ארויס מיט שענדליכע אטאקעס אויף שלום שווארצבארד.

א קאוונער יודישער פערפום־פאברי־קאנט ה' מעלניק, וועלכער פלעגט קוי־פען ביי קאטי'ן גרויסע טראנספארטען פערשידענע פערפומען, האט עפענטליך געלאזט וויסען, אז ער וויל מעהר מיט דער קאטי פירמע נישט האבען קיין שום פערבינדונג'

„זינט איך האנדעל מיט פערפומען, האב איך גענוצט קאטי'ס כעמישע פער־פום ארטיקלען, איצט אבער האב איך בעשלאסען מעהר זיי נישט צו נוצען און איך ראט אלע מיינע פריינד, אז זיי זאלען האנדלען פונקט ווי איך". ערקלערט דער יודישער פאבריקאנט אין א בריף, וואס ער האט אדרעסירט צו דער פירמע קאמי קיין פאריז.

פון מארגען אן „שיר השירים"

ווערט דעמאנסטרירט דער גרויסער פילם־שלאגער

(Pieśń miłości) אין 12 אקטן, מיט

Norma Talmadge

„SYRENA"

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטפערן אויף יורידישע אנפראגן. וואס ווערען צוגעשיקט נאר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.

יורידישע אפטיילונג

פון „נייעם פאלקסבלאט"

בײם דערלאנגען אנ'אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן פון דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגע־געבען. אויף אנפראגען אהן קופאן וועט מען ענטפער נישט געבען ווערען.

גילטיג דעם 6. יולי 1927.

5720. א פראינטערעסירטער.

די ליציטאציעס דארפען זיך אנהויבען נישט פריהער ווי 10 א זייגער פריה און מוז זיך ענדיגען שפעטסטענס 6 א זייגער אווענד.

אויב ס'מעלדען זיך העניגער ווי 2 קויפער קאן די ליציטאציע נישט פאר־קומען.

דער מלוה האט דאס רעכט צו בע־טייליגען זיך אין דער ליציטאציע דער בעל־חוב — נישט.

5721. א לעזער פון נאפיורקאווסקא.

אויב איהר האט נישט קיין אנדערען, קאן אויך דער ברודער זיין אנ'עדות. ס'דראהט אייך א געלד שטראף צוועגנטע־על ארעסט.

5722. יאנאווסקי

הגם איהר האט אין דער ערשטער אינסטאנץ אויף די אקטען זיך נישט פערופען, קענט איהר עס טון אין דער אפעלאצ א אנקלאגע.

איהר וועט זיך אבער מוזען ווענדען אין גערילכט, אז מען זאל אויף אנ'־אמטליכען אופן פון דער סטאראסטעווא ארויספאדערען די בעטרעפענדע אקטען. אייך וועט מען אזא אויסשריפט דירעקט נישט ארויסגעבען.

5723. ב—סקי.

אונאפהענגיג פון דער אפעלאציע, קענט איהר בעזונדער זיך ווענדען אין אפעלאציע־גערילכט אין ווארשא, אז מען זאל ענדערען דעם אומבעדינגטען ארעסט אויף קויציע.

5724. שצעגשצליווי.

הגם איהר זענט שוין קוואליפיצירט געווארען דורך דער פאבאר־קאמיסיע, אזוי ווי צוליב'ן טויט פון אייער פא־טער האבען זיך אבער די פאמיליען־אומשטענדען געענדערט, קאנט איהר זיך איצט נאך בעמיהען וועגען אנ'־אפיצקונסטווא. די פראגע איז נאר צי אייער מוטער אלס 40 יעהריגע פרוי וועט אנערקענט ווערען דורכ'ן אמט־ליכען דאקטאר פאר נישט ארבייטס־פעהיג

5725. י. וו.

איהר ווערט אנגעקלאגט פאר האנד־לען אהן א פאטענט צוועגטוצל קאנצע־סיע און מיט פארנאגראפישע ווערק. ס'דראהט אייך א געלד־שטראף צוועגטע־על ארעסט.

5726. א לעזער פון גאווא צעגעלמיאנא

די עדות קאנען צוגעצויגען ווערען צו געריכטליכע טראנספארטליכקייט לויט'ן פונקט 1 ארט. 445 פון שטר. קאדעקס און עס דראהט זיי א הארבע שטראף.

געוויס איז א פראגע, צי זיי זענען פון דער זעלבער שטאט אדער זענען געווען דארט, ווען דאס קינד איז גע־בוירען געווארען און ווי גרויס איז דער אונטערשיד פון דער עלטער לויט דער מעטריקע און דעם אקט אויגנכינ.

5727. קאטעק.

דער ארט. 143 פון סטעמפעל שטייער־אוסטאוו זאגט בפירוש, אז פאר אנ'אפ־געצאהלטע בקשה, וואס איז צוליב א טעות דערלאנגט געווארען אין א נישט־בערופענעם אמט אדער אינסטאנץ און שפעטער געריכטעט געווארען אין בע־העריגען סדר דארף מען שוין קיין צווייט מאל סטעמפעל־שטייער נישט צאהלען.

Dr. W. ŁASKI

אינערליכע און קינדער־קראנקהייטען

נעהמט אן ווי יעדעס יאהר פון 1 יוני אין

CIECHOCINEK

„IMPERIAL" קינא

Zawadzka 16.

היינט און פאלגענדע טעג!

גרויסער דאפעלטער פראגראם!

I

„די אייביגע שטאדט"

אדער די ענטשטעהונג פון אי־טאליענישען פאשיזם.

II

„דעם דרעמירער'ס קינד"

אין די הויפטראלען די בערימטע טראגיקערין

Barbara La Marr i B. Litell.

פרייזען פון 30 גר. ביז 1.50 זל.

די, וועלכע אזעוו האט פעראטען.

בעארבייט פאר'ן „נייעם פאלקסבלאט" לויט פערשידענע מאטעריאלען פון ל. בראנט. (102

אלע האבען זיך שטארק פראינטערעסירט צו וויסען, ווער איז עס דער גאסט, וואס האט אזא כוח אין דער קאלאניע! בסוד האט מען דערויף געענטפערט, אז דאס איז אזעוו, וועל־כער האט שוין דעמאלט פיגורירט אונטער פערשידענע נעמען און איז שוין געווען זעהר אנגעזעהן אין דער עמיגראנטישע קא־לאניע.

אזעוו האט אין דער שווייץ פערקעהרט מיט די אנגעזע־הענסטע טוער פון דער ס.—ר.'שער בעוועגונג, און ווען ער איז אין יאהר 1899, נאכ'ן ענדיגען דאס פאליטעכניקום אין קארל־סרוהע, געקומען קיין רוסלאנד, האט ער געבראכט מיט זיך צו די ארטיגע גרופען פון די ס.—ר. רעקאמענדאציעס נישט פון קיין קלענערער פערזענליכקייט, ווי פון ד"ר חיים זשיטלאווסקי, וועל־כער איז צו יענער צייט געווען איינער פון די הויפט־טעארע־טיקער פון די ס.—ר.

אזעוו איז געקומען קיין רוסלאנד אלס אינזשיניער־עלעק־טראטעכניקער און האט זיך באלד געמאלדען אין דער פעטער־בורגער אפראנע. פון דאנען האט מען איהם אונטער'ן פסעוודא־נים „ווינאגראדאוו" קאמאנדירט קיין מאסקווע אין רשות פון דער מאסקווער אפראנע־אפטיילונג — צו זובאטאוו'ן.

נאך איידער אזעוו איז געקומען קיין מאסקווע, האט די ארטיגע גרופע פון די ס—ר., אין וועלכער ס'האט א טעטיגען אנטייל גענומען א. ארגונאוו, דערהאלטען פון זשיטלאווסקי'ן א שפיציעלע מיטטיילונג, אז עס דארף קומען א פערזאן, מיט וועלכער מ'וועט זיך קאנען צונויפרע ען וועגען איינשטעלען דעם טראנספארט פון אונלעגאלער ליטעראטור. ווער ס'איז די דאזיגע פערזאן האט געדארפט מיטטיילען אנ'אנדער פערזאן — אזעוו.

ארגונאוו האט זיך געטראפען מיט אזעוו'ן א פאר טאג פאר דער בעשטימטער בעגעגעניש. דאס איז געווען אויף דער קווארטיר פון ניעמטשינאווא, אויף א זשורפיקס, און וועלכען עס איז דיסקוטירט געווארען וועגען דער דעמאלט זעהר אקטו־עלער טעמע פון „מארקסיזם און נאראדניטשעסטווא". צווישען די פערזאמעלטע האט זיך אויך געפונען א נייער גאסט, וועלכער האט צוגעצויגען אלעמענס אויפמערקזאמקייט. דער גאסט האט (וואס דאס איז בכלל נישט געווען זיין געוואוינהייט) גענומען א ווארט און גענוג לאנג גערעדט איבער דער דיסקוטירטער פרא־גע. ער האט געמאכט א גוטען איינדרוק מיט זיין אויפריכטיג־קייט. נישט אלע האבען געוואוסט ווער דאס איז, דאס איז גע־ווען אזעוו.

אינגיכען איז אזעוו געקומען צו ארגונאוו'ן אין וואוינונג און האט דארט איבערגעגעבען די רעקאמענדאציעס, וועלכע ער האט געבראכט פון זשיטלאווסקי'ן און אנדערע טוער פון דער אויסלענדישער ארגאניזאציע. עס איז געווען קלאר, אז אזעוו שטעהט מיט די מיטגלידער פון אויסלענדישען ס.—ר.'שען פער־באנד אין אפטע און גוטע בעציהונגען און אז ער איז אינפאר־מירט וועגען אלע ענינים. זיינע פארטיי־פסעוודאנימען זענען געווען „פראנצוז" און „פלאנטאטאר". אזעוו האט איבערגעגעבען, וואס עס הערט זיך אין דער אויסלענדישער ארגאניזאציע, מיט־געטיילט וועגען ליטעראטור און טראנספארט פון אונלעגאלע אויסגאבען און וועגען דעם, אז עס דארף קומען א געוויסער דזשור, דורך וועלכען מ'וועט קאנען איינשטעלען פעסטע פער־בינדונגען מיט אויסלאנד.

דזשור איז געקומען, נאך ביי דער ערשטער בעגעגעניש זיינער מיט ארגונאוו'ן איז בעמערקט געווארען, אז זיי ווערען נאכשפאנירט און אז עס געהט זיי אומעטום נאך אנ'אגענט פון דער פאליציי.

אין מאסקווע האט דעמאלט עקזיסטירט „א געזעלשאפט פון געגענזייטיגע הילף פאר מענשען פון אינטעליגענטע פראפעסיעס". די געזעלשאפט איז געווען א לעגאלע און האט גע־טראגען א גאנץ פרידליכען כאראקטער. זי האט געצעהלט איז טויזענד מיטגלידער און איז געווען די ארגאניזאציע פון דער מאסקווער פראגרעסיווער אינטעליגענץ. אזעוו איז געווארען א מיטגליד פון דער געזעלשאפט און ער פלעגט פינקטליך בעזוכען אלע פערזאמלונגען און קאמיסיעס. אין דיסקוסיעס פלעגט ער זיך זעלטען ארײנלאזען, נאר אומעטום האט מען, איהם געקאנט זעהן. די געזעלשאפט האט לאנג נישט עקזיסטירט און איז דורך דער אדמיניסטראציע ליקווידירט געווארען פאר איהר „שעדלי־כער ריכטונג".

אין די געשפרעכען, וועלכע אזעוו האט געהאט מיט זיינע נייע בעקאנטע אין מאסקווע, איז ער שטענדיג ארויסגעטראטען אלס בעגייסטערטער איהענגער פון טערא און טעראריסטישע קאמפס־אופנים. צו אלע אנדערע פארמען פון רעוואלוציאנערער ארבייט האט ער זיך בעצויגען נעגאטיוו, האלטענדיג, אז אזא ארבייט איז צוועקלאז צוליב די שווערע פאליציייאישער בעדינ־גונגען, צוליב דער אונפערמיידליכקייט פון דורכפאלען א. א. וו.

(פארזעצונג קומט).

רייכער יורש פון דער וואנדערבילט-פאמיליע, וואס האט אתל געמאכט פון 30 מיליאן דאלאר.

ווי האט ער דאס אהינגעטוהן? — ווען ער איז געשטארבען האט ער כמעט גאר-נישט איבערגעלאזט. — א לעבען פון פערשווענדונג, לוקסוס און לײכטזיניגקײט.

אלע זענען געווארען שטארק פערוואונדערט, ווען מען האט מיט א קורצע צייט צוריק דערהערט, אז רעדזשינאלד סי וואנדערבילט האט נאך זיין טויט כמעט קיין פעני נישט איבערגעלאזען אין זיין ירושה. מען האט געוואוסט, אז ער אליין האט פון זיין רייכער פאמיליע גע'ירש'ענט דרייסיג מיליאן דאלאר. שליגבען געלד קען דאך קיינער נישט. וואו זשע האט ער דאס אלץ אהינגעטאן אין עטליכע יאהר צייט? איצט איז די געהיימניש שוין אויפגעקלערט. דער „אמעריקאן" ברענגט וועגען דעם אינטערעסאנטע איינצעלהייטען.

וואו-זשע מאכט זעגען זיינע אוצרות? מען האט זיך גענומען ארומקוקען צו פרעגען זיך ערגיץ נישט אפ א שעהנע אקטריסע, צי סתם א שעהנע פרוי. ווארום עס טרעפט זיך אפט, אז ווען גרויסע פערמעגענס קראכען און מען וויים נישט צוליב וואס און צוליב וועמען, דערהערט מען פלוצלינג דאס רוישען פון א זיידען קליידעל.

האט רעדזשינאלד וואנדערבילט אויך פערטראגען זיין געלד אויף ליבעס? דאכט זיך, ניין. אמת, איהם האבען א פאר פרויען יא אפגעקאסט! מיט דעם געלד, וואס ר'האט פערלוירען אויף די צוויי פרויען וואלט מען געקענט איצט אויפבויען אלע חרוב געווארענע געגענדען ארום דעם מיסיסיפי ריווער. פונדעסטוועגען איז דאס נאך אלץ נישט געווען אזוי פיל געלד, אז דאס זאל איהם האבען צובראכען אין גאנצען.

די פרויען וועגען וועלכע דא רעדט זיך איז געווען זיין ערשטע פרוי, וועלכע האט פון איהם ארויסגעקראגען א גט מיט א היבשער סומע געלד און צווייטע זיינע פרוי, וועלכע האט זיך מיט איהם בעקאנט אין אייראפא.

אבער ווי געזאגט, האט ער אויף די פרויען נישט אויסגעגעבען אזוי פיל געלד, אז ער זאל דארפען בלייבען אן אביון.

אבער נאך אלעמען שפעקט נישט קיין גרויסער סוד אין וואנדערבילט'ס פערלוסט. ער האט זיין געלד פערלוירען אין די קאסינאס פון מאנטע קארלא און פון פראנקרייך. פערהאפן אין אייראפא שווינדלער וואס זייער ספעציאליטעט איז ארויסצוקריגען געלד פון אמעריקאנער מיליאנערען. זיי זענען אויך פעראייניגט אין גאנצע גרופען און זיי האבען אגענטען און שפיאנען, וואס שמעקען, זוכען און פארשען וואו און ביי וועמען מען קען מאכען א פאר דאלאר. דער רייכער יורש רעדזשינאלד וואנדערבילט האט זיך ארויסגעוויזען צו זיין איינער פון די בעסטע ביסענס וואס יענע שווינדלער האבען ארייגעכאפט זייט יאהרען. די טאטעס האבען אנגעזאמעלט גרויסע קאפיטאלען אין די גאלדענע צייטען פון אמעריקא, אין אונטערנעמונגען, אין דעם אויפבוי'ען פון דער אמעריקאנער אינדוסטריע און דער זונדרעלע חאט דאס פערמאכלעוועט אין אייראפא אין די פיל-פארביג בעלוכטענע צימערלעך פון די הולטאישקע קאסינאס.

א לאנגע צייט האט וואנדערבילט זיך אפגעגעבען מיט הינט און מיט פערד און אויף דעם האט ער, נאטירליך, אויסגעגעבען א גוואלדיגען פערמעגען.

דער „אמעריקאן" גיט איבער, אז די דויוילער קאסינא אין פראנקרייך האט בעצאהלט 48 טויזענד דאלאר צו יענע אגענטען וועלכע האבען דעם אמעריקאנער העכט אהין אריינגעבראכט. אזוי מאכען א סך חברה-לייט א לעבען פון דעם, וואס זיי ברענגען אריין אין די קאסינאס רייכע העכט. פאראן ווידער אנדערע פון די דאזיגע חברה-לייט וואס גיבען זיך אפ מיט דעם אריינברענגען אהין מיליאנערשעס. אפט שפילען זיך דערביי אפ די גרעסטע סקאנדאלען.

דער נאמען וואנדערבילט איז א צייט לאנג געווען א כשוף-ווארט. אין די לעצטע יאהרען האט זיך דער כשוף פון דעם דאזיגען ווארט שוין גענומען אויסמעקען. רעדזשינאלד וואנדערבילט איז איינגענטליך געווען דער הויפט-שולדיגער אין דעם. אויך א פאר אנדערע יורשים פון דער פאמיליע האבען מיטגעבראכט צו דעם, אז דער וואנדערבילט נאמען זאל ארפגעהויבען ווערען פון דעם הויכען פיעדעסטאל, אויף וועלכען די טאטעס האבען איהם ארויפגעהויבען.

א פאר קוריאזע ביישפילען צייגען, וואס פאר א מין גלויבען מען האט געהאט אין דעם נאמען וואנדערבילט. ווען רעדזשינאלד איז געשטארבען האבען זיך גענומען יאווען עטעס מאדנע בעלי-חובות. א קצב איז געקומען מיט א חוב פון בעניע 9 טויזענד דאלאר. דער קצב האט איהם געבארגט און געטרוים. ווארום וואס-זשע, ער זאל וואנדערבילט'ען א פאר פונט פלייש נישט גע'טרויען? עס איז פאר'ן קצב נאך געווען א כבוד צו האבען וואנדערבילט'ס נאמען אויף די ביכער. אבער, אז דער יורש איז געשטארבען האט דער קצב געהאט אנ'עסק איידער ער האט געקריגען די פאר דאלאר.

פאר אייז איז ער שולדיג געווען עטליכע הונדערט דאלאר. אזוי אויך פאר טאבאק. אין קראם איז וואנדערבילט געווען שולדיג בעניע זעקס טויזענד דאלאר.

אט וואס עס איז געווארען פון א פערמעגען, וואס איז געווען דער גלאנץ פון דער אמעריקאנער פינאנץ-וועלט, אט וואס עס איז געווארען פון א נאמען, וואס האט פערקלונגען די וועלט.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-52
ספעציאליסט פאר הויט, מענערשע און פון נער-שוואכע קראנקהייטען. 329
מיט פילוגנקווארץ-לאמפען (קווארץ-אויטאמאל)
נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענט.

א שרעקליכער רויב-מארד אין יאבלאניצא.

פון ווארשאווע קומט די ידיעה וועגען א מורא'דיגען רויבמארד, וואס איז אויסגעפיהרט געווארען אין יאבלאניצא און צוויי מענשען זענען דערמארדעט געווארען.

דעם 31 מאי זענען אויף דעם צאל-אמט אין יאבלאניצא — א דארף נעבען ווארשאווא וואו עס געפינט זיך די פוליש-טשעכאסלאוואקישע גרעניץ — רעדוצירט געווארען צוויי צאל-וועכטער: וואיציעך באש און פראנציששעק בארא דיסש ביידע אויס לעמבערג. דעם 30 יוני אין דער נאכט האבען ביידע פרעהליך פערבראכט ביי א גאסטהויז אין ווארשאווא.

אט די צוויי צאל-וועכטער איז בעקאנט געווען, אז דעם 1 יוני — ווי יעדען חודש — בעניגט זיך דער קאמיסאר פון דער צאל-וואך אין יאבלאניצא קיין מארטאראוו, וואו ער בעקומט אויסגעצאהלט די חודש פענסיע פאר דער גאנצער צאל-וואך פון יאבלאניצא.

ביידע רעדוצירטע סטראזשניקעס האבען זיך פארטאג בעהאלטען צווישען די קשאקעס. ארום 8 א זייגער אין דער פריה האט זיך דער קאמיסאר אין בעגלייטונג פון סטראזשניק וויעטשארקא אין דעם פוהרמאן בעגעבען קיין מארטאראוו און זענען באלד צוריקגעפאהרען מיט דעם זעלבען וועג.

ביידע באנדיטען זענען באלד אפגעשפרונגען און אנגעהויבען שיסען אויף די פאהרענדיגע. דער קאמיסאר שולץ איז געטראפען געווארען פון פיר שאסען אין בויך און איז טויטליך פערוואונדעט געווארען. וויעטשארעק איז שווער פערוואונדעט געווארען אין פוס און אין די הענד, די פערד האבען זיך פון די שאסען דערשראקען און האבען זיך אוועקגעלאזט אין דער ריכטונג פון יאבלאניצע, די מערדער זענען ארויין קיין ווארשאווא.

דורך די צוויושעטע פערד איז וויעטשארעק ארויסגעווארפען געווארען פון וואגען, דער קאמיסאר שולץ איז אויפן וועג געשטארבען דער איינציגער, וואס איז ארויס גאנץ אין געווען דער פוהרמאן און וואס האט מיט זיך געבראכט 7600 זל. וועלכע האבען געזאלט אויסגעצאהלט ווערען.

דער סטראזשניק וויעטשארעק, האט ער איז געווען שווער פערוואונדעט, האט אלארמירט די בעפעלקערונג, וועלכע האט פון דעם געשעהענעם תיכף מיטגעטיילט דער פאליציי. עס האט זיך אנגעהויבען א פערפאלגען פון די באנדיטען. ביידע באנדיטען זעהענדיג זיך פערפאלגט זענען אריינגעשפרונגען אין פרוט און ווען דער באנדיט באש האט בעזעהן, אז אויך דא זענען די ארומגעריגעלט האט ער ארויסגעכאפט דעם רעוואלווער און האט אין געגענווארט פון דער פאליציי געשאסען זיך אין מויל אריין און איז תיכף טויט געבליבען.

דער אנדערער מערדער באהאריטש האט זיך איבערגעגעבען אין די הענד פון דער פאליציי און ער איז אריינגעבראכט געווארען קיין מארטאראוו.

וויעטשארעק האט אין איהם תיכף דערקענט איינעם פון די רויבמערדער. דער דערמארדעטער קאמיסאר שולץ האט פער'יתומ'ט א פרוי און דריי קינדער.

צו בעמערקען איז, אז די צוויי רעדוצירטע צאל-וועכטער זענען רעדוצירט געווארען אויף אייגענעם פערלאנג.

טעאטער און פובליקום אין ניו-יארק

(ענדע פון 3-טע זייט).

א שפיץ עס געהט זעהן, עס ווייסט וועלכע אקטיארען עס טרעטען אויף אין דעם שטיק, עס איז ציגעגרייט צו דער פארשטעלונג, עס קומט צו דער צייט און ווערט אריינגעצויגען אין דעם שפיל.

דאס איז דאס בעסטע טעאטער-פובליקום. דאס טעאטער האט ליב אזא פובליקום און דאס פובליקום האט ליב דעם טעאטער.

פיל האט צו זאגען אין דעם פרט די טעאטער-געביידע גופא.

פערהאן טעאטער-געביידעס, וואס נעמען אויף דעם בעזוכער מיט א ליבליכער אינטימיטעט און מיט א צערטליכער היימישקייט. פערהאן טעאטער-געביידעס, וואס רייסען אייך ארויס פון דער גרויער אלטעגליכקייט מיט זייער פייערליכקייט און יום-טוב'דיגקייט. פערהאן טעאטער-געביידעס, וואס ברענגען אייך אריין אין א שטימונג פון שפיל פריהער אבער טעאטער-געביידעס, וועלכע זענען קאלט, פרעמד און גלייכגילטיג.

די מייסטע ניו-יארקער טעאטער-געביידעס זענען געבויט זעהר שפארעוודיג, עס איז נישטא אין זיי קיין רחבות פלאץ איז מיט געלד גלייך און יעדער שפאן דארף העלפען טראגען די גרויסע הוצאות און מוז זיין נוצליך פאר דעם בעל הבית.

(ענדע מארגען)

Dr. Z. Rakowski
ספעציאליסט פאר אויערען-, נאז, האלז- און לונגען-קראנקהייטען.
קאנסטאנטינאווסקא 9 טעלעפאן 27-81
שפרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אן אין לעשנאָ 17 וועדנעסדיי און וואַרשאַווער פון 10—11 און נ.מ. פון 2—3

אין פלאמען פון ליבע און האס

(ראמאן).

(57

— טו נאר א טראכט, ווער זי איז, אומגליקליכער וואס דו ביזט! און ווער ביזטו?! זי איז אנ'אומשולדיג, ריין, בעשיידען און ארענטליך מיידעל — זי איז די פערקערפערונג פון יונגקייט און פראסטקייט... פאר איהר פאסט זיך א ריינע, הייליגע ליבע!.. בעת דו — דו, קארל...

— נו, רעד שוין ווייטער! וואס — איך?

— דו! דו האסט א פערטריקענט הארץ, אהן א טראפען גלויבען... דו ביזט אנ'עגאאיסט. דו ביזט ציניש, גאט-לעסטעריג, פערברעכעריש!.. גיב נאר א קוק אויף דיין האנד, וואס דארף פיעשטשען די ווייסע פינגער פונ'ם קינד! צי זעהסטו נישט אויף דיין האנד די סימנים פון לצווענטאלס בלוט?...

— וואס פאר א נארישקייטען! ענדיג שוין!

— קארל! איך וויל נישט, או דאס קינד זאל זיין ביי אונז! וואס פאר א מענש ביזטו דען, אז דו ביזט בכוח צו שענדען אלץ, וואס האט אין זיך א ניצוץ פון הייליגקייט?!

— אבער איך האב זי דאך ליב!

— האסט ליב? דו האסט ליב? דו מוזט עפיס אויסבעהאלטען צפיס א מיאוסען פלאן... זי איז אזא שענע, און דו פערדרעהסט איהר דעם קאפ... ווילסט אויסניצען איהר אונשולדיגקייט, און מאכען זי אומגליקליך!

— ניין, גרעגואר! איך האב זי אין דער'אמת'ן ליב... מיט אלע מיינע כוחות האב איך זי ליב! איבעריגענס בין איך שוין צו איהר פון לאנג אן נישט גלייכגילטיג — שוין פון ערשטען מאמענט אן, ווען איך האב זי דערזעהן. איך האב צו איהר אפט געשריבען. אין אנהויב האט זי מיך אפגעשטויסען פון זיך... איך האב אבער דעראויף נישט געקוקט, און זי נאך מעהר ליב געהאט, בגנצע נעכט האב איך נאר געטראכט וועגען איהר... איצט גיב נאר א טראכט, ווי גרויס מיין גליק איז געווען, ווען איך האב פלוצים בעמערקט, אז איך האב א טעות, און אז זי קען נאך מיך ליב קריגען... ניין, גרעגואר, איך וויל זי נישט האבען דא אלס „קאָקאָנקע" איך האב זי ליב, און איך וועל מיט איהר בלי נדר חתונה-האבען.

— ס'איז א שרעקליכע זאך! אין דער זעלבער צייט, ווען אזעלכע געדאנקען פערנעהמען דעם מוח, ווען דו טראכסט צו חתונה האבען מיט איהר — זיצט איהר פאטער צוליב דיר אין תפיסה און דער חלף ליגט איהם איבער'ן האלז!

— פערפאלען! אזוי איז עס! איך האב זי אזוי שטארק ליב, אז איך ווער שיער משוגע!

— איך זעה עס טאקי! ביזט א משוגענער פערברעכער! צום גליק אבער בין איך גופא נאך ביים פולען זינען און איך אפעליר צו דיר: לאז געמאך דאס ארימע מיידעל! זי וועט פערגעסען אן דיר. גיה איהר נישט אין וועג אריין, און לאז צורות איהר הארץ. טו נאר א טראכט, ס'ארא שאנדע ס'וואלט פאר איהר געווען, ווען זי וואלט זיך אמאל דערוואוסט וועגען דיין פערברעכען! וואלסט דאך זי דער'הרג'עט...

— ווער וועט איהר עס דען זאגען? קיינער נישט!

— האסט א טעות!..

— ווער וועט זאגען?...

— איך קאן נישט מסכים זיין אויף דער דאזיגער ליבע. דער מאנגעל אין שטארקען ווילען און דרייסטקייט האט מיך געמאכט פאר א שותף צו דיין ערשטען פערברעכען — איצט וויל איך אבער דורך גלייכגילטיגקייט נישט זיין קיין שותף צו דיין צווייטען פערברעכען.

— ווילסט איהר זאגען דעם אמת?

— יא, אויב דו וועסט זיך מיר נישט פאלגען.

— וואס זשע ווילסטו פון מיר? — האט קארל אויסגערופען ציטערנדיג פאר כעס.

— איך פערווער דיר צו ליב האבען דאס מיידעל, און פערדרעהען איהר דעם קאפ! איך בעפעהל דיר אונטער עפיס אנ'אויסרייד אוועקצושיקען זי פון אונזער שטוב!

אנ'אויסגעשפעטער פון דער אנשטרענגונג, האט זיך דער קראנקער ארפגעלאזט אויפ'ן בעטעל, און שווער אפגעאטעמט.

קארל האט א ווילדע געקוקט אויף איהם מיט רחמנות.

— און דו גיסט מיר ארויס בעפעהלען! — האט ער א זאג געטון, ציהענדיג די פלייצעס מיט פעראכטונג.

מיט איין דלאניע האט ער אנגענומען דעם קראנקענס ביידע הענד, און זיי פעסט איינגעקלעמט.

— דו האסט געהאט די דרייסטקייט צו זיין מיין שונא, גרעגואר!?

עס איז געווען אזוי פיל רציחה אין זיין בליק, אז גרעגואר'ן איז א שוידער אדורך איבער'ן גאנצען קערפער, און ער האט געציטערט ווי א קליין בלעטעל פאר א שטורם-ווינד! וואס האט ער דען, נעבעך, געקאנט טון מיט זיין גרויסמאכטן שטארקען ברודער? ס'ארא איראניע האט עס טאקי געמוזט זיין: א קראנקער, ווילענסלאזער גיט ארויס בעפעהלען צו א ריז.

קארל האט נישט אפגעלאזט זיינע הענד.

— לאז אפ! — האט זיך דער קראנקער געוועהרט — וואס דריקסטו אזוי? ס'טוט מיר דאך וועה!

קארל האט איהם א ציה געטון צו זיך פון בעטעל, און איינשפיזענדיג אין איהם זיינע שפיציגע דורכדרינגליכע אויגען, האט ער צו איהם א זאג געטון:

— הער נאר, שלים מזל, דו! ווען דו וועסט זיך מיר אונטערשטעלען אויפ'ן וועג, טא געדענק... וועל איך מיט דיר אויך אפשלאגען כפרות!.. דו, שלים מזל!

— קא־ל! קארל! האב רחמנות אויף מיר! טו, איבעריגענס, וואס דו ווילסט... איך וועל גאר נישט זאגען... נאר האב רחמנות! איך וויל נאך נישט שטארבען...

קארל האט איהם אפגעשטויסען פון זיך, און גרעגואר איז אריינגעפאלען אין בעטעל א געבראכענער, א חרוב ער מיט איינגעקורטשעטע פינגער.

— איך בין געווען א שוטה — האט קארל געזאגט — וואס איך האב ערנסט גענומען דיינע פלאפלערייען און סטראשונקעס. פון איצט אן וועל איך גאר אויף זיי נישט אכטונג געבען.

— יא, יא!.. ביזט גערעכט... הער נישט, וואס איך רעד, און לאך זיך אויס פון מיינע פארוואורפען... איך מורדין זיך טאקי נישט מעהר, ווי אויף זיין פערעכטונג!. א, גאט מיינער, ווי שרעקליך מיין לעבען איז!

(פארטזעצונג קומט).

אכטונג, בעקער-מייסטער אין לאדז!

מיטוואך, דעם 20-טען יולי ד. י. 6 א זייגער אוונט קומט פאר אין לאקאל פון בעקער-מייסטער-פעראיין, פאמארסקא 15

די יעהרליכע אלגעמיינע פערזאמלונג

פון אונזערע מיטגלידער מיט פאלגענדען טאג-ארדנונג: 1) ערעפנונג פון דער פערזאמלונג, 2) וואהל פון א פארזיצענדען, 3) קאסע-בעריכט, 4) בודושעט פאר'ן יאהר 1927. 5) בעריכטס-טעטיגקייט, 6) וואהל פון א נייער פערוואלטונג און רעוויזיאנס-קאמיסיע, 7) פערשידענעס.

די מיטגלידער ווערען געבעטען פינקטליך צו קומען צו דער פערזאמלונג.

בעמערקונג: מיר בעטען גלייכצייטיג צו רעגולירען די בעטראגען, כדי נישט צו פערליערען קיין שטימ-רעכט.

די פערוואלטונג פון בעקער-מייסטער-פעראיין
אין לאדז, פאמארסקא 15.
868

די פערוואלטונג
פון דער יודישער גמינע אין לאדז
פערעפענטליכט דערמיט

א קאנקורס

אויף דורכצופיהרען עלעקטרישע אינסטאלאציעס
אויף יודישען בית החיים אויפ'ן בזשעזשינער שאסע.

גענויערע אינפארמאציעס ערטיילט די קאנצעלאריע פון דער גמינע, פרייהייטס-פלאץ 6 פון 10—12 טיטאג.

אפערטען דארף מען איינגעבען אין דער קאנצעלאריע פון דער גמינע ביז'ן 15 טען יולי 1927 ביז 3 א זייגער נאכמיטאג.

לאדז, דעם 5-טען יולי 1927.

די פערוואלטונג
פון דער יודישער גמינע אין לאדז.
867

..!100.000 נישט ..!10.000 נישט

נור מיליאנען מענשען אויף דער וועלט בענוצען אין איצטיגען מאמענט

COSMOPOLIS

א דאנק זיינע זעלטענע אייגענשאפטען, וועלכע פלעגט און בעהאלט די פרישקייט פון פנים, הענד און קערפער.

קאסמאפאליס דאס איז נישט קיין קרעם.
קאסמאפאליס דאס איז נישט קיין פאסטא צום גלעזלס.
קאסמאפאליס איז א גאנץ נייע און ביז אהער נאך נישט געוועזענע זאך.

הויפט-סקלאד אויף פוילען: ROMAN WŁODARSKI, WARSZAWA, LUBIECKIEGO 5

צו בעקומען אין אלע אפטייקען, אפטייק-סקלאדען און פארפומעריע-געשעפטען. פרייז 2.50 זל. פער שטיק. ווען מ'קריגט נישט, דארף מען זיך ווענדען צום הויפט-סקלאד פאר פוילען. פאר קונים פון דער פראווינץ ווערט ארויסגעשיקט נאכ'ן בעקומען פאראויס 2.75 אדער 3.25 אויף א נאכנאהמע.

היט זיך פאר פעלשונגען!
883

פערטרעטער אויף בעזונדערע שטעט אויף אייגענער רעכנונג ווערען געזוכט.

מילכיגע רעסטאראציע

מאטשיסטע ליבע-קלאסע

Miejski Kinematograf Oświatowy
Wodny Rynek.

פון דינסטאג דעם 5. ביז מאנטאג דעם 11. יולי ד. י.

פאר דערוואקסענע!

מאטשיסטע ליבע-קלאבע — — אין דער — —
(גרויסע צירק-קאטאסטראפע)

אין די הויפט ראלען: **Helena Sangro i Maciste**

דראמא אין 12 טיילען.

פאר יונגענד! פאר יונגענד!

„דאס ווייסע פערדעל"

דראמא אין 8 טיילען פונ'ם לעבען פון די אמעריקאנער קאוובאיען אין דער הויפט-ראלע **TOM MIX**

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת?
טרוואס לויפט יעדער אין ביורא פיעטריקאווער 17?
ואמרת אליו, זאלסטו א הכ... ... אן
— אז אין דעם ביורא —

17 פעטריקאווער 17

2-טען הויף, פארטער, דורכגאנג זאכאדניא 52, ווא ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אלערליי: ביטעס לויט'ן אוסטאווי, קלאוזולעס, זאבעזפיטשעניעס אויף אלע שטעדט אין פוילען, אפעלאציעס, אפאזיציעס, אדמיניסטראציעס, רעקורסען, וועגען פעטער און קאסאציאנס-רוזשאנדע, ביטעס וועגען דירה און אגזשאנד ראזיעמטשי און אין אלע פאליציי-בעצירקען, שותפות-אקטען, סמאטוטען, אקטען אינטערציזיעס, אקטען דאראטוניעס, קארנע ספראוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.

רעכטס-קאנסולענט י. מאנעלא,
פעטריקאווער 17, זאכאדניא 52
שנעל. רעעל און ביליג!

אכטונג ה"ה פריזיערס!!!

מיין פארפומעריע-געשעפט איז פערזעהען מיט א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע העלנישע און בלוטען-וואסערן צום פרייז פון 4 זל. א קילא, הערושעטאל 3 זל., פיקסין—7.80, ווי אויך אלערליי פריזיער-צובעהערע צו קאנקורענץ-פרייזען.

J. Drukier מיט אכטונג
11 ZAWADZKA 11

קומט און איהר וועט זיך איבערצייגען!

עמשניצע פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראמאווסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	11-10 3-2 6½-7½
ד"ר רוזשאנסקי	הויט-און געשלעכט-קר.	11-10 2-1
ד"ר גאלדשטיין-פאראט	אויגען-קראנקהייטען	2-1
ד"ר יוסטמאן	נערווען-קראנקהייטען	2-12
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	12-10 5-4
ד"ר פאפירני	פרויען-און געבורטס-הילף	1-11½ 6-5
ד"ר קאנטאר	כירורגישע-קראנקהייטען	4 5 און 2-1
ד"ר ווינבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	1-11 5½-7
ד"ר סטופעל	רענטגען	12-2 6-4
א. טראדוענסקי	צאהן-ארצט	7-3
נ. ראזעס	צאהן-ארצט	2-9

צאהן-היילונג, בעלייכטונגען, פארענצען, מאסטען, א. א. וו.
ביי דער לעמשניצע איז געעפענט געווארען

רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט-קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונגען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, לעקטריזאציע, אלע מעדיצינישע אנאליזען. א קורס פאר שוועסטער.
אונטערזוכונגען געגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכמ.

די לעמשניצע איז אויך אפען זונטאג.
ווידיט איז ד"ר שטאט.

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12

ספעציאליסט פאר הויט, האר און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, רענטגען-שטראהלען און קווארץ-ליכט, עלעקטרא-טעראפיע.
נעמט אן פון 8—9 און אוונט.

Dr. med.
L. Pikielny
ספעציאל-ארצט פאר נירען, בלאזען און האדן-קראנקהייטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
נעמט אן פון 4—7 נאכמ.

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78
הויט און וועגערישע קראנקה. רענטגען און ליכט-היילונגען.
נעמט אן פון 4—7 אין אוונט.

Dr. med. Ludwik
Rapeport
Dr. Narutowicza 25
(Dzielna) tel. 44-10.
ספעציאליסט פאר נירען, בלאזען און האדן - קראנקהייטען.
נעמט אן פון 1 ביז 2
און פון 4 ביז 7 אוונט.

Dr. med
B R A U N
פאלודניאווא 28
טעלעפאן 40-26
ספעציאל-ארצט פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער - שוואכע.
בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל)
נעמט אן פון 9—12 פריה
און פון 5 — 8 אוונט

Dr. med.
W. Eychner
פרויען-קראנקהייטען און אקושעריע
זגערזשער 11 טעל. 54-72.
נעמט אן אין דער לעמשניצע פעטריקאווער 294 פון 12—2 טיטאג און דער היים פון 6-8 אוו.

א קעלער-שטוב

פאסענד פאר א לאגער אדער ווערקשטעל פאד-זשעטשנא 15. צו דינגען ביים וועכטער
869

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maja 16,
Telefon 11-24
אינערליכע-קינדער-קראנקהייטען און רענטגען פון 7-8 און 4-5

מעבעל

פון קויפט און פערקויף

זאלאנעס, פעלצען, ניי מאשינען, גארדעראבען, טאפטשאנעס א. ז. וו. און צאהלט די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאן נארוטאוויטש 19
(דזיעלנא)

אין מעבעל-געוועלב, (פרזשאס-וואלינוג שענקעוויטשא 29) ניי מיר איז שטענדיג דא פערשיידענע מעבעל און גוטען צושטאנד צו פערקויפען. 1383

Gimnazjum Męskie
z prawami gimnazjów państwowych
L. SZAKINA,
w Łodzi, Piotrkowska 18.

די קאנצעלאריע פון גימנאזיום איז אפען יעדען דינסטאג און דאנערשטאג פון 11 ביז 1.
847

מאסאזש-און הייל-גימנאסטיק-שולע און קאבינעט

פון דר. מעד. ב. שמירגעלד

צעגעלניאנא 6, טעל. 51-89

ריקענביינער-פערקרימונגען, פאראליזען, נערווען-שמערצען, פעט-זוכט, ארטריטיזם, שטיהל-פערשטאפונג, גינעקאלאגישע מאסאזשען, בעהאנדלונג פון פיזיש שוואכע קינדער (גרופען). נאך דעם ענדיגען די שולע, ווערט ארויסגעגעבען א ציגניש.

עמפפאנג פון 3 ביז 5.

לעמשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אפען פון 9 פריה ביז 7 אוונט

ד"ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן-קר.	3—4
ד"ר קערשנער	קינדער-קראנקהייטען	9½—12 4—5
ד"ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	11—1
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכט קר.	12—2
ד"ר שמירגעלד	נערוועז און גימנאסטיש קר.	1—3
ד"ר נאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	12.30—2
ד"ר עליאסבערג	כירורגישע קראנקה.	1 —
ד"ר בערנסאן	פרויען און געבורטס-הילף	3—4

פאנלא-טעראפיע, שפר ד-שטראהלונגען ווי שטעמפלען א. ז. וו. קווארץ-שטראהלען, קינסטליכע בערג-זון-טעמפעראטורען, אינהאלאציע, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, טערפאפיעס. אויף פערלאנג — וויזיטען אין שטאט. — אין לאבאראטאריע ווערען געמאכט אלע ארט אנאליזען, ווי אורין, פלעגמע און בלוט.
2120

אימפונגען געגען שקארלאטין.

ביי דער לעמשניצע איז געעפענט געווארען א דענטיסטישער קאבינעט
עס געהמען אן:

ד"ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	10—2 נ"מ
ד"ר לאזשינסקא סמאראפאלסקא	צאהן-ארצט	3—7

קינסטליכע ציין, קראנען, פלאמבען א. ז. וו.
די לעמשניצע איז אויך שטענדיג זונטאג.

אבאנעמענטס-פרייז:
אין לאדז: א חודש — 5 זלאטעס, — אויף דער פראווינץ: א חודש 6 זלאטעס, אין אויסלאנד מיט 50 פראצענט טייערער. — פאר'ן אינהאלט און פארמען פון די אנאנסען איז די רעדאקציע נישט פעראנטווארטליך.
די אדמיניסטראציע איז אפען צומאג און ביינאכט.

אנאנסען - פרייז:
פארן טעקסט 15 גראשען, פריטאג 20 גראשען, אין טעקסט 40 גר., פריטאג 60 גראשען, נאכ'ן טעקסט 10 גראשען, פריטאג 15 גראשען. — פאר אויסלענדישע אנאנסען 100 פראצענט טייערער. אויסער דער שטאט — 50 פראצענט טייערער.
פאר 8 מיליטעטער - שורה.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman